

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2017. gada 28. oktobris – 3. novembris

Nr. 40 (1506)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

**musical
america
WORLDWIDE**
www.musicalamerica.com

Musical America paziņo gadskārtējos apbalvojumus

Gada mākslinieks – ANDRIS NELSONS

Ņujorka, 17. oktobris. *Musical America* kas nu jau trešo gadsimtu ir augsti vērtēts un respektēts avots izpildītājmākslās, šodien paziņoja gadskārtējos balvas laureātus, novērtējot viņu māksliniecisko izcilību un sasniegumus mākslā. Šim paziņojumam decembrī sekos *Musical America* 2018. gada Izpildītājmākslu Starptautiskās direkcijas publikācija, kurā tiks atdots gods katram no šiem māksliniekiem redaktora lappusēs.

Bostonas simfoniskā orķestra (BSO) mūziķi joprojām runā par Andra Nelsona pirmo koncertu ar viņiem 2011. gada pavasarī. Toreiz viņš bija aicināts aizstāt neveselo šā orķestra mūzikālo vadītāju Džeimsu Levainu (*James Levine*) G. Mālera 9. simfonijas atskaņojumā Karnegi zālē (*Carnegie Hall*), un jau tad nevarēja nepamanīt īpašu "ķīmiju" mūziķiem ar jauno diriģentu. Turpmākie koncerti nostiprināja šīs attiecības, un 2013. gada maijā šis cienījamais orķestris paziņoja par A. Nelsona iecelšanu par galveno diriģentu, sākot ar nākamā gadu.

Dzimis Rīgā 1978. gadā mūziķu

ģimenē, Andris Nelsons bija piecus gadus vecs, kad viņu aizveda uz Richarda Vāgnera operas "Tanheizers" izrādi; iespajds bijis tik liels, ka ietekmēja visu viņa dzīvi. Viņš sāka savu mūziķa karjeru kā trompetists Latvijas Nacionālās operas orķestrī, pirms studēt diriģēšanu. Nelsons bija Birmingemas simfoniskā orķestra Lielbritānijā galvenais diriģents no 2008. līdz 2015. gadam, galvenais diriģents *Nordwestdeutsche Philharmonie* Herefordā, Vācijā, no 2006. līdz

2009. gadam un galvenais diriģents Latvijas Nacionālajā operā no 2003. līdz 2007. gadam. Viņa līgums ar Bostonas simfonisko orķestri ir pagarināts līdz 2021. – 22. sezonai.

Nelsona darbu ar abiem orķestriem turpina dokumentēt *Deutsche Grammophon*. Kopā ar Bostonas simfonisko orķestri viņš ierakstīs ciklu ar 15 Šostakoviča simfonijām un operu "Mcenskās apriņķa lēdija Makbeta", kā arī citiem šā krievu komponista dar-

biem. Abi pirmie Šostakoviča simfoniju izlaidumi saņēma *Grammy* balvas par labāko orķestra izpildījumu. Leipcigā Nelsons ieskaņos visas deviņas Bruknera simfonijas, daudzas no tām "sapārotas" ar Richarda Vāgnera darbiem. Pirmais CD šajā serijā – 3. simfonija un "Tanheizera" uvertūra – tika izlaists agrāk šogad. Visas deviņas Bēthovena simfonijas tiks ieskaņotas šajā sezonā ar Vīnes filharmoniekiem, viņš vada arī Vīnes filharmoniskā orķestra viesturneju Ķīnā. Turklāt viņš turpina savus BSO klasikas cikla ierakstus ar četrām Brāmsa simfonijām, kas ieskaņotas *Symphony Hall* "dzīvajā" 2016. gada novembrī un nesen izlaistas.

Nelsons uztur regulāru sadarbību ar *Royal Concertgebouw Orchestra* Amsterdamā, Berlīnes filharmoniekiem, Bavārijas Radio simfonisko un Filharmonijas orķestri. Viņš ir bijis pastāvīgs viesis Baireitas festivālā un Londonas Karaliskajā operā *Covent Garden*, kur viņš šajā sezonā diriģē jaunu *David Alden* Vāgnera operas "Loengrīns" iestudējumu.

Brīvības piemineklis – tautas celts un aprūpēts

INESE RAUBIŠKE

Un, kur vien latvju mēli dzird,
Trīs zvaigznes visu ziņā.

Bronislava Martuževa

19. oktobris, Rīga, Brīvības piemineklis – pēc trīs mēnešu ilgas restaurācijas un apkopes darbiem saposts atkal uzmirdz un tiek svinīgi atklāts. Nostājas Goda sardze, monumenta pakājē ziedus noliek valsts augstākās amatpersonas, Rīgas domes vadība, Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji un ārvalstu vēstnieki.

Seko iepazīšanās ar restaurācijas darbu fotoekspozīciju un uzrunas, kurās tiek uzsvērtas Brīvības pieminekļa vēsture un idejiska nozīmība.

Valsts prezidents Raimonds Vējonis: "...Gribu aicināt ikvienu no mums celt savu pieminekli Latvijai. Varam to izdarīt ar savām zināšanām, savu ikdienas darbu. Mūsu zināšanas, mūsu cilvēku sasniegumi, mūsu ikdienas darbs ir stipras valsts, stipras sabiedrības pamats. Tā būs mūsu dāvana Latvijas Simtgadē." Valsts prezidents norādīja, ka ir atlicis mēnesis, līdz svinēsim mūsu valsts dibināšanas 99. gadadienu un ieiesim Latvijas

Simtgades gadā, tādēļ ir svarīgi, ka tiek sapostīti visi svarīgākie valsts simboli.

Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece: "...Brīvības piemineklis ir un vienmēr būs neizdzēšama latviešu tautas dvēseles sastāvdaļa." Saeimas priekšsēde akcentēja, ka Brīvības piemineklis kopā ar Latvijas karogu, himnu un valsts ģerboni ir viens no svarīgākajiem Latvijas simboliem, viņa puda gandarījumu, ka šodien atklājam to atkal sakārtotu un sakoptu, tāpēc ir svarīgi vienmēr sekot līdzī, lai Brīvības piemineklis – latviešu tautas arhitektūras un tēlniecības šedevrs – tiktu regulāri tehniski aprūpēts, un, kad rodas nepieciešamība, arī restaurēts.

"Piemineklis ir Latvijas valstiskuma un mūsu tautas vienotības simbols, tādēļ bija ļoti svarīgi veikt visus nepieciešamos restaurācijas un sakopšanas darbus, lai 18. novembrī un nākamgad – valsts Simtgades kulminācijas sarīkojumos – varam lepni pulcēties pie savas tēvzemes brīvības simbola," sacīja kultūras ministre Dace Melbārde.

(Turpinājums 2. lpp.)

Eslingenā
piemin Teodoru
Grinbergu

2. lpp.

"Melns Kārlis"
atkal zirgā

4. lpp.

Franka Gordona
un Kārļa Streipa
politiskie
komentāri

5. lpp.

Numura
intervijā –
Arvils Ašeradens

7. lpp.

Par ko bija
pārsteigts ārlietu
ministrs?

8. lpp.

Par "Ievainoto
jātnieku"

10. lpp.

Ieskatieties!

11. lpp.

Brīvības piemineklis – tautas celts un aprūpēts

(Turpināts no 1. lpp.)

Iepriekš Brīvības pieminekļa restaurācijas darbi notikuši divos posmos – laikā no 1980. līdz 1981. gadam un no 1998. līdz 2001. gadam. Pieminekļa iepriekšējā apkope tika veikta 2006. gadā – toreiz atjaunoja zvaigžņu zeltījumu. Pieminekļa regulāru aprūpi nodrošina Rīgas pilsētas pašvaldības aģentūra “Rīgas pieminekļu aģentūra” (direktors Guntis Gailītis), kas organizēja arī šī gada restaurācijas un apkopes projekta īstenošanu. Aģentūra rīkoja darbu veicēju konkursu, kurā uzvarēja SIA “Global Project” (valdes priekšsēdis Haralds Rutkovskis). No aģentūras puses ārkārtīgi sarežģīto restaurācijas darbu norisi rūpīgi uzraudzīja galvenais arhitekts Ivo Graudums. Kopumā darbi izmaksāja 193 636 eiro (tos piešķīra valsts no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem).

Par labi paveiktu darbu patikami dzirdēt arī atzinību. “Rīgas pieminekļu aģentūras komanda un pieaicinātie eksperti paveikuši ļoti grūtu un atbildīgu darbu – par to izsaku visdziļāko pateicību. Tomēr, tuvojoties mūsu valsts Simtgadei, vēl jāpaveic daudz darbu, kas svarīgi valstij un tautai. Novēlu, lai arī nākamajos simt gadus mēs pavadītu tādā pašā aktīvā darbā, nemitīgi uzlabojot mūsu simbolus un piemiņas vietas,” sacīja Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs.

Aizkustinoša bija aktrises Veras Gribačas Valteres uzstāšanās – māksliniece svētsvinīgi nolāsija Bronislavas Martuževas dzejoli “Brī-

vības piemineklis”, kam sekoja Gunta Gailīša un Rīgas pieminekļu aģentūras sabiedrisko pieminekļu nodaļas vadītājas Mārites Šenbergas aicinājums visiem doties uz Brīvības pieminekļa Goda telpu un ierakstīties Goda grāmata. Interesanti: šī īpašā grāmata pirmo reizi tika atvērta 2011. gada 17. novembrī, kad pieminekļa Goda telpu iesvētīja archibīskaps Jānis Vanags. Skaistā grāmata, ar triju zvaigžņu rotājumu uz vāka, kuŗā savus vēlējumus Latvijai un piemineklim iemūžinājuši vairāki tūkstoši cilvēku, nu ir pierakstīta. Un šī gada 19. oktobrī tika iesākts jauns, tās otrais sējums.

Tautas celts un aprūpēts – bet gribētos arī zināt, kas konkrēti ticis paveikts trīs mēnešu laikā?

Edgars Janočko – akmens restaurators, pieminekļa restaurācijas darbu vadītājs: “Vispirms jāsaka, ka man prieks, ka iekļāvāmie termiņos, jo laika apstākļi mūs ne tikai nelutināja, bet darbu veikšanai tie bija ļoti komplicēti.

Triecientempā uzstādījām sstatnes un reāli pie paša pieminekļa sākām strādāt 4. augustā. Plānojam: mēneša laikā pabeidzām visus darbus, kas saistīti ar sastatnēm; tad tās ņemām nost, un mēneša laikā pabeidzam visu, kas ir apkārt, un vēl mēnesi strādājam pie iekšdarbiem. Sākām ar zvaigznēm – tagad tās ir notīrītas, atjaunots zeltījums; Brīvības tēls – pēc tā apsekošanas no iekšpuses un ārpus, attīrīts no netīrumiem, ļaundabīgās patinas un pārklāts ar jaunu aizsargvaska kārtu, kas metālu pasargā no nokrišņiem un

mazina netīrumu noturību. Akmens virsmu tīrīšanu sākām ar 19 metrus augstā obeliska travertīna daļu, kur pielietojām mikroabrazīvo tīrīšanas metodi, kā arī veicām travertīna atsāļošanu no vara savienojumu sāļiem. Simtprocentīgi nomainījām visas šuves, aizpildījām plaisas un beidzot virsmu pārklājām ar ūdeni atgrūdošu aizsargslāni. Obelisku pabeidzām trīs nedēļās (plus vēl paguvām ar īpašu abrazīvu materiālu, kas ir divreiz mikstāks par smiltīm, notīrīt pelēkā granīta skulptūras). Šajā darbā ir ļoti svarīgi ievērot darbu secību, jo, piemēram, kamēr strādā pie augšējās daļas, apakšējā nevar likt mikstās šuves, jo putekļi salīp uz mikstās materiāla un piekalst klāt.

Ļoti svarīgi ir klimatiskie apstākļi – lai gaisā nav liels mitrums, bet nav arī pārāk sauss un saulains laiks, jo tad nākas smidzināt

ūdeni, lai novērstu šuvju plaisāšanu. Ja augsts mums darbam bija labvēlīgs, tad septembris gluži pretējs – lietū elektroinstrumenti nav pielietojami (tas ir saistīts ar darba drošības ievērošanu), nevaram likt arī šuves... Lai nu kā – terases un pakāpienu bojātās šuves tika mehāniski izgrieztas, attīrītas un iestrādāts jauns šuvojums aptuveni 1500 metru garumā.

Pieminekļa iekštelpu aprūpes darbos atjaunojām sienu un kāpņu krāsojumu, kā arī veicām rūsejošo metāla daļu un betona stiegrojuma konservāciju.

Iekšējais darbs īstenībā bija tas trakākais – visa obeliska augstumā (kas pakāpeniski sašaurinās) līdz pat Brīvības tēlam ir metāla kāpnes, un pašā augšā var nostāties un strādāt tikai viens cilvēks. Gaisa apmaiņa – minimāla. Metāla kāpnes laika gaitā tikušas pārkrā-

sotas 4 – 5 reizes, bet zem šī krāsojuma sākotnēji uzklāts svina minijs – indīgs materiāls (manuprāt, to vairs isti nekur neizmanto). Visas kārtas tīrijam nost līdz tīram metālam, bet saskarāties ar to, ka viss sāka putēt, ieskaitot svina miniju, spraukties ārā pa obeliska mazajiem lodziņiem un sēsties uz skulptūras. Logus nācās aizvērt un vajadzēja izdomāt, kā turpināt darbu, nodrošinot normālus apstākļus cilvēkiem. Zaudējām pāris svarīgas nedēļas, kamēr atrādām īsto piegājieni: vienīgais variants bija gaisa padeve ar kompresoriem, tika pielietoti speciāli filtri un maskas, pa 30 m garām caurulēm piegādāts abrazīvais materiāls... Parēķināju, ka, sakojot kāpnes, esam iznesuši ar spaiņiem apmēram divas tonnas atkritumu. Beidzot kāpnēm uzlika gruntsslāni un tās nokrāsojām.

Par profesionālo un kvalitatīvo darbu gribu uzteikt visu komandu, tie ir restaurācijas speciālisti Sarmīte Gaismiņa, Kaspars Burvis, Agnis Tifentals, Dzintars Šīve, Inita Smila, Mārtiņš Zemturis, Mārtiņš Gothards, Jānis Balodis, Kristīne Lubgina, Māra Redoviča.

Jauku dāvanu visiem, kas strādāja pie pieminekļa restaurācijas, kā arī šīs dienas nozīmīgā pasākuma dalībniekiem un viesiem sagādāja Rīgas pieminekļu aģentūra, ielūdzot noskatīties Ilonas Brūveres jauno filmu par tēlnieku Kārli Zāli un Brīvības pieminekļa celšanu “Ievainotais jātnieks” kinoteātrī *Splendid Palace*.

Eslingenā godā archibīskapu Grīnbergu

ELMĀRS ERNSTS ROZĪTIS

archibīskaps emeritus un Eslingenas latviešu ev. lut. draudzes mācītājs

“Dievs ir mīlestība, un kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā,” tā granītā iekalts archibīskapa prof. Dr. Teodora Grīnberga kapakmenī. Mīlestība vieno un iedvesmo. To piedzīvojām piektdien, 13. oktobrī, Eslingenas Plinsavas kapsētā, pulcējoties pie archibīskapa Grīnberga kapa. Eslingenas pilsēta atzinusi viņa kapu par goda kapu. Svētbrīdī pie krāšņi ar sarkanbalt-sarkanām rozēm pušķotā kapa skanēja “Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils”, “Pūt, vējiņi” un “To mīlestības spēku sveicu” meldijas Valda Bizuna (trompetes) un Jāņa Lielbārža (altvijole) izpildījumā. Visi vienotās kopējā “Mūsu Tēvs” lūgšanā.

Svētceļnieku saime tad devās uz netālo Dienvidu baznīcu, kur dievkalpojumā runāja Eslingenas birģermeistars Ingo Rusts, Virtembergas baznīcas bīskaps Dr. Franks Otrfrīds Julijs (*July*), Virtembergas parlamenta deputāts un seno laiku aculiecinieks Wolfgang Drekslers un jaunā Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa no Berlīnes. Ievadvārdus teica archibīskaps emer. Elmārs Ernsts Rozītis. Katram no runātājiem izceļot dažādas archibīskapa Grīnberga nozīmes aspek-

tus, veidojās krāsains viņa personības un seno laiku attēls, vients ar cieņas, mīlestības un pateicības saikni. Archibīskaps Grīnbergs grūtos laikos ir vadījis reliģiski un politiski, rādot ceļu un palīdzot veidot labāku nākotni mums, latviešiem, gan arī apziņoties kopējo atbildību ar vietējo sabiedrību. Vācu runātāji apliecināja, ka viņš ir licis pamatus

pašreizējai tik svētīgajai sadarbībai, un visi ar prieku un atzinību novērtēja faktu, ka šī bija mūsu jaunās vēstnieces pirmā vizīte Dienvidvācijā un pirmā šāda runa.

Ērģelnieka Dmitrija Hotčenko pavādi, abi jau minētie mākslinieki atskaņoja Jēkaba Mediņa “Āriju”, Roberta Šumaņa “Sapņojumu” un Emila Dārziņa “Melan-

SVEICAM!

Mūsu Sarmītei Ērenpreiss-Janovskai 27. oktobrī apaļa jubileja. Redakcija un izdevēji no sirds sveic Tevi, mīļā, dzīvespriecīgā, neaizstājamā kollēgas. Novēlam stipru veselību, daudz darba un daudz, daudz prieka mirkļu!

cholisko valsi”. Profesionāli apbrīnojami aranžējumi un akustiski pirmšķirīgie telpas apstākļi deva arī vienreizēju mūzikālu baudu. Lūgšanu vadīja Eslingenas draudzes priekšniece Inta Vīgante, biedrības “Saimē” priekšsēde Laura Putāne un Štutgartes draudzes priekšniece Ingūna Hacker, visiem klātesošiem latviešu valodā pievienojoties “Mūsu Tēvs” lūgšanai Lūcijas Garūtas meldijā. Šī brīža nozīmi izcēla starp kanceli un altāri novietotais archibīskapa Grīnberga portrets, kuŗa autors ir Pauls Šprenks.

Ar gandarijumu var minēt kuplo apmeklētāju skaitu no latviešu un vācu puses, runātājus pavadīja viņu dzīvesbiedres *Edeltraud July* un *Ella Drexler*, par kuŗām īpaši rūpējās Vera Rozīte

un Māris Skujiņš. Cienastus pieņemšanai bija sarūpējuši Pēteris un Inta Vīganti kopā ar Lilitu *Gruening*. Tā bija izdevība vēl daziem sveicieniem un pateicībām – sirsnīgus vārdus teica Eslingenas dekāns Bernds *Weissenborn* un vietējā mācītāja Kornēlija Krauze. Šī bija arī laba iespēja biedrības “Saimes” priekšniecei Laurai Putānei izteikt mūsu visu lielo pateicību par Eslingenas pilsētas un baznīcas laipno atbalstu mūsu Dziesmu un deju svētkiem šī gada jūnijā.

Pagātnes atmiņas un pārdomas, kā arī piedāvājumi turpmākai ciešai sadarbībai mūs iedvesmoja sarunām un svinībām līdz vēlam vakara stundām. Jā, mīlestība vieno un iedvesmo.

Citas fotografijas vēl redzamas www.baznica.de

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

Latvija
100Monumentālais Latvijas karogs
uz dambja Daugavas vidū

Daugavas vidū – uz AB dambja – uzbūvētais monumentālais Latvijas karoga masts nu svinīgi atklāts. Ieceres īstenošana ir biedrība *Latvijas karogs*, un tas tapis par piecu mecenātu ziedojumiem. 60 metru augstajā mastā plīvo 20 x 10 metrus liels sarkanbaltsarkanais karogs. AB dambis par tā atrašanās vietu izraudzīts iedzīvotāju balsojumā.

Masts ir dāvana Latvijai simtgadē. Reizē ar tā svinīgo atklāšanu masts nodots īpašumā Rīgas pašvaldībai, kas sola rūpēties, lai sarkanbaltsarkanais karogs tur vienmēr plīvotu godam. Tā nolaišana plānota vienīgi svētku ugunošanas laikā. Projekta *Latvijas karogs* īstenošana Rīgā ilga vairāk nekā trīs gadus, un tās laikā pēc iedzīvotāju balsojuma ir izvēlēta atbilstošākā karoga mastā atrašanās vieta, veikti grunts izpētes darbi, izstrādāts un saskaņots projekts, kā arī īstenoti karoga mastā celtniecības un montāžas darbi. Karoga mastā projekta izstrādi un būvniecību nodrošināja vairāki būvniecības uzņēmumi. Rīga nav vienīgā pilsēta, kurā biedrība *Latvijas karogs* iedevusi šādu augstu valsts karoga mastā būvi. Tādi ir jau Ogrē, Smiltēnē, Valkā, Limbažos un plānoti arī Siguldā, Alūksnē, Liepājā un Valmierā.

Kultūras ministres Daces
Melbārdes darba vizīte Spānijā

Latvijas kultūras ministre Dace Melbārde vizītē Spānijā apmeklēja vienu no lielākajām valsts ziemeļu reģiona, Basku zemes, pilsētām – Bilbao un galvaspilsētu Madridi. Ministre tikās ar valdības deleģēto pārstāvi Biskajas provincē, Bilbao pilsētas mēru, Gugenheima muzeja direktoru, Bilbao Mākslas muzeja (*Museo de Bellas Artes de Bilbao*) direktoru, kā arī piedalījās Latvijas gastronomijas dienu atklāšanas sarīkojumā lielveikalā *El Corte Ingles* restorānā.

Kultūras ministre Dace Melbārde vizītes laikā Spānijā

Tiekoties ar Bilbao pilsētas mēru, ministre stāstīja par Latvijas

Simtgadi, mūzikas izglītības sistēmu Latvijā, radošajam industrijam un laikmetīgo mākslu Latvijā. Savukārt Bilbao domes pārstāvji prezentācijas veidā stāstīja par moderno mākslu Bilbao un “Gugenheima efektu.” Gugenheima muzeja apmeklējuma laikā un tiekoties ar tā direktoru, ministre apsveica viņu muzeja 20. gadadienā, pārrunāja pieredzes apmaiņas iespējas Latvijas laikmetīgā mākslas centra izveides sakarā. Ministre tikās ar Bilbao mākslas muzeja direktoru, lai pateiktos par viņa atbalstu izstādes “Prado 12 raksturi” rīkošanā, kas notika mākslas muzejā *Rīgas Bērzu* līdz šī gada jūlija vidum. Ministre apskatīja Alisijas Kopolovizas (*Alicia Koplowitz*) mākslas darbu izstādi muzeja direktora pavadībā. Vakarā ministre apmeklēja kamerorķestra *Kremerata Baltica* un Lukasa Debarģē (*Lucas Debargue*) koncertu Bilbao Filharmonijas apvienībā. Vizītes laikā ministre apmeklēja jauno mākslas centru Santandēra – *Centro Botín*.

17. oktobrī Madridē, Spānijas Izglītības, kultūras un sporta ministrijā, notika ministres tikšanās ar valsts sekretāru kultūras jautājumos Fernando Benzo Sainzu. Amatpersonas apsprieda sadarbības padziļināšanu literatūras darbu tulkojumā, arhīvu dokumentu pētniecības, dalības filmu festivālos un laikmetīgās mākslas izstāžu jomā. Vizītes ietvaros ministre apmeklēja Prado muzeju, tikās ar tā direktoru Migelu Faromiru un iepazīta restaurācijas darbnīcas. Ministre apmeklēja arī modernās mākslas muzeju (*Museo Reina Sofia*), kur satika muzeja vadītāja vietnieku Mišo Mirandu Paniagu, ar kuŗu iezīmēja kopīgas intereses. Vēstniecības apmeklējuma laikā ministre tikās ar latviešu diasporas pārstāvjiem Madridē. Vakarā ministre piedalījās Latvijas gastronomijas dienu atklāšanas pasākumā, kas notika *El Corte Ingles* restorānā *Nubes*.

Latvijas gastronomijas
dienu Spānijā

17. oktobrī Spānijā lielākā tirdzniecības centru tīkla *El Corte Ingles* restorānā *Nubes*, Madridē, notika projekta Latvijas gastronomijas dienu Spānijā ar nosaukumu *Sabores de Letonia* (jeb Latvijas garšas) svinīgā atklāšana. Atklāšanas sarīkojumā piedalījās Latvijas kultūras ministre Dace Melbārde, Latvijas vēstniece Spānijā Argita Daudze, Spānijas Kultūras, izglītības un sporta ministrijas oficiālie pārstāvji, modes industrijas pārstāvji un žurnālisti. Uzsvars tika likts uz Latvijas šefpavāra Laura Aleksejeva un Samantas Vajeho-Naheras kopīgu pavāru šovu. Tā laikā Lauris Aleksejevs stāstīja par Latvijas produktiem, virtuves īpašībām, kā arī dalījās savos noslēpumos par zivs marinēšanu latviešu gaumē. Šova beigās visiem klātesošiem bija iespēja nobaudīt Latvijas produktus – dažādus dzērienus, sierus, kūpinājumus, ogas, biezu pienu un rupjmaizi. Aleksejeva gatavotā aukstā biešu zupa un rupjmaizis kārtojums izpelnījās īpašus komplimentus.

Paraksta Latvijas un Krievijas
valstu robežu demarkācijas
gala dokumentus

25. oktobrī Ārlietu ministrijā (ĀM) tika parakstīti Latvijas un Krievijas valstu robežu demarkācijas gala dokumenti – Demarkācijas karte, Robežas apraksts, Robežzīmju protokoli, Robežzīmju koordinātu un augstuma katalogs un Nobeiguma protokols. Dokumentus parakstīja abu valstu demarkācijas komisijas līdzpriekšēži – ģenerālkonsule Sanktpēterburgā Irina Mangule un ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Aleksejs Obuchovs. Svinīgajā ceremonijā klātesošos uzrunās ĀM valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs. Parakstīšana notika valstu robežu demarkācijas komisijas pēdējās jeb 33. sēdes laikā. Pēcāk dokumenti tiks nodoti abu valstu valdībām apstiprināšanai, un pēc savstarpējas notu apmaiņas Latvijas un Krievijas valstu robežu demarkācijas process būs pabeigts, skaidroja ministrijā.

Notiek Baltijas valstu militārās
mācības *Baltic Host 2017*

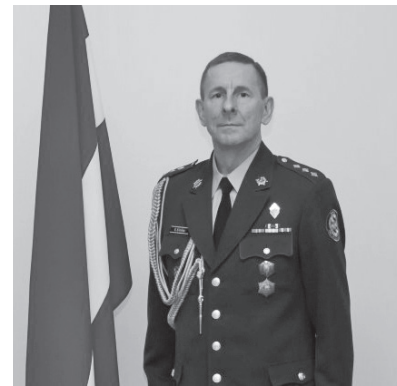
No 24. līdz 26. oktobrim Rīgā norisinājās Baltijas valstu uzņemšanās valsts atbalsta mācības *Baltic Host 2017*. Mācību mērķis ir pārbaudīt NATO vienību uzņemšanas procedūras Baltijas valstu teritorijā un izziņāt uzņemšanās valsts atbalsta konceptu. Mācībās tika izmantots uz fiktīviem notikumiem balstīts scēnārijs, kas ietver krīzes eskalāciju Baltijas valstu reģionā. Mācībās piedalījās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas aizsardzības nozares pārstāvji, kā arī NATO Ziemeļaustrumu daudz nacionālā korpusa Ščecinā, NATO Apvienoto spēku stāba Brunsumā, Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, Polijā, Slovēnijā un Ungārijā izvietoto NATO Spēku integrāciju vienību, NATO Sabiedroto ātrās reaģēšanas korpusa stāba Italijā un Vācijas bruņoto spēku pārstāvji. Mācībās piedalījās arī Latvijas civilās institūcijas, kuŗas iesaistītas uzņemšanās valsts atbalsta plānošanā un izpildē. Uzņemšanās valsts atbalsts ir civilais un militārais atbalsts, ko miera laikā, krīzes vai kara apstākļos uzņemošā valsts sniedz sabiedroto spēkiem un organizācijām, kas atrodas valsts teritorijā, veic operāciju tajā vai šķērso to. Kopš 2009. gada mācības norisinās katru gadu, un pēc rotācijas principa tās vada kāda no Baltijas valstīm. Šogad mācību *Baltic Host* vadošā valsts bija Latvija.

Vācijā darbu uzsāk
Latvijas aizsardzības atašejs

20. oktobrī Berlinē notika 1. ranga aizsardzības atašeja pulkveža Edgara Einika akreditācijas vizīte Vācijas Federālajā aizsardzības ministrijā. Pulkvedis Edgars Einiks militāro dienestu uzsācis 1992. gadā. Dienesta laikā ieņēmis dažādus amatus Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS). Viņam ir arī bataljona komandiera un misijas pieredze. Pirms došanās uz Vāciju pulkvedis E. Einiks izpildīja NBS Apvienotā stāba Sakaru un informācijas sistēmu departamenta

ZVIEDRIJA. 20. oktobra vēlā pēcpusdienā Latvijas vēstniecībā Zviedrijā pulcējās reģionālo kultūras svētku kopu vadītāji un svētku organizatori. Klātesošos uzrunāja Latvijas vēstnieks Marģers Krams. Savā uzrunā vēstnieks pateicās par latviešu kopienu aktīvo darbību, gatavojoties mūsu valsts Simtgadei, un novēlēja uzturēt kopības sajūtu, rīkojot citas aktivitātes.

KRIEVIJA. 18. oktobrī Latvijas Republikas ģenerālkonsulātā Sanktpēterburgā tika atklāta mākslinieka Viktora Vasiļjeva gleznu izstāde “Izjūti Vāgneru”. Izstādi atklāja ģenerālkonsule Irina Mangule. Ģenerālkonsule stāstīja par Richarda Vāgnera ciešo saikni ar Rīgu un pateicās par izstādes organizēšanu Latvijas ģenerālkonsulātā. Viesiem tika dota iespēja novērtēt Viktora Vasiļjeva mākslas darbus Richarda Vāgnera operu mūzikas pavadībā. Izstādes atklāšanā bija iespēja piedalīties deputātu delegācijai Saeimas priekšsēdes vietnieka Gundara Daudzes vadībā. Deputāti bija ieradušies Sanktpēterburgā uz 137. Starpparlamentārās savienības asambleju. Viktora Vasiļjeva gleznu izstāde “Izjūti Vāgneru” ir daļa no mūzikāli mākslinieciskā projekta “Vāgners Rīgā”, ko ar Latvijas ģenerālkonsulāta atbalstu īsteno pats mākslinieks Viktors Vasiļjevs, mākslas kritiķe Inna Udovičenko, laikmetīgās mākslas kolekcionārs Raivis Zabis un citi Vāgnera daiļrades cienītāji.

ir viens no pasaules vadošajiem komunikācijas un zīmolvadības kompetences centriem dizaina jomā. Balva dizaina nozarē ir atpazīstama, augstu vērtēta un to piešķir projektiem, kas reprezentē un parāda unikālas dizaina tendences starptautiskā kontekstā. Muzeja ekspozīcija “Latvijas iedzīvotāji Pirmajā pasaules karā” ir Latvijā visplašākais sabiedrībai pieejamais vēstures stāsts par Pirmo pasaules karu, kas veidots no 1230 vēstures liecībām. Īpaši uzsverams ir fakts, ka pirmo reizi Latvijas muzeju vēsturē visā ekspozīcijā tiek izmantots “neredzamais” stikls, jeb *Artglass*. No neredzamu padara no abām pusēm vairākas reizes pārklāta metalla oksīdu kārtiņa, kuŗas biežums ir salīdzināms ar vienu piecsimto daļu no cilvēka mata biezuma. Šādu stiklu izmantoto pasaules prestižākajos muzejos un mākslas galerijās. “Neredzamā” – antirefleksīva stikla pielietošana samazina fizisko barjēru starp muzeja vērotāju un ekspozīciju, ļaujot saskatīt pat sīkāko objekta detaļu

Kaŗa muzeja ekspozīcija
ieguvusi *German Design Award*
balvu

Kaŗa muzeja ekspozīcija “Latvijas iedzīvotāji Pirmajā pasaules karā” ieguvusi balvu Eiropas dizaina konkursa *German Design Award 2018* katēgorijā “Labākais izstāžu dizains”. Izstādes dizainu veidojusi studija *H2E*.

Pieteikumu *German Design Award* veica ekspozīcijas dizaina autori – dizaina birojs *H2E*. Dizaina autori žūrijas komisijai norādīja: “Nieviens vārds nevar pilnībā izstāstīt stāstu par Pirmo pasaules karu, tāpēc mēs izmantojam emocijas.” Ekspozīcijas risinājumam autori izmantojuši stichisku kaŗa frontes vidi, kuŗā galvenais objekts ir munīcijas kastes. Ekspozīcijas dizains veidots tā, lai apmeklētājam pastarpināti rastos sajūta, ka viņš atrodas armijas arsenālā, un viss, kas atrodas telpā, var atkal “sākt kalpot” kaŗam.

German Design Award ir viens no prestižākajiem starptautiskajiem dizaina konkursiem. Balvu rīko Vācijas dizaina padome, kas

ir viens no pasaules vadošajiem komunikācijas un zīmolvadības kompetences centriem dizaina jomā. Balva dizaina nozarē ir atpazīstama, augstu vērtēta un to piešķir projektiem, kas reprezentē un parāda unikālas dizaina tendences starptautiskā kontekstā. Muzeja ekspozīcija “Latvijas iedzīvotāji Pirmajā pasaules karā” ir Latvijā visplašākais sabiedrībai pieejamais vēstures stāsts par Pirmo pasaules karu, kas veidots no 1230 vēstures liecībām. Īpaši uzsverams ir fakts, ka pirmo reizi Latvijas muzeju vēsturē visā ekspozīcijā tiek izmantots “neredzamais” stikls, jeb *Artglass*. No neredzamu padara no abām pusēm vairākas reizes pārklāta metalla oksīdu kārtiņa, kuŗas biežums ir salīdzināms ar vienu piecsimto daļu no cilvēka mata biezuma. Šādu stiklu izmantoto pasaules prestižākajos muzejos un mākslas galerijās. “Neredzamā” – antirefleksīva stikla pielietošana samazina fizisko barjēru starp muzeja vērotāju un ekspozīciju, ļaujot saskatīt pat sīkāko objekta detaļu

Latvijas komanda
WorldSkills 2017 konkursā
iegūst trīs medaļas

Abū Dabī, Apvienotajos Arābu Emirātos, 19. oktobrī beidzās pasaulē lielākais un prestižākais jaunoprofesionāļu meistarības konkurss *WorldSkills 2017*, kuŗā medaļas par izcilību ieguva trīs Latvijas komandas konkursanti.

Par izcilu sniegumu konkursā medaļas saņēma skatlogu noformētāja Linda Vilka no Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas, elektrisko instalāciju tehniķis Andis Lācis no Rīgas Valsts tehnikuma un grafiskā dizainere Katrīna Elizabete Sile no Rīgas Valsts tehnikuma, kuŗa par labāko sniegumu valsts komandā ieguva arī titulu *Best of Nation*. Ekselesnces balvas saņēma konkursanti, kuŗi 799 punktu vērtējuma skalā ieguvaši vismaz 700.

(Turpinājums 4. lpp.)

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Pasaules festivāls – no Staļina līdz Putinam

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Vladimirs Putins attapies, ka Staļina viltīgais izgudrojums – Pasaules jaunatnes un studentu festivāls – var lieti noderēt arī tagadējai – pēcpadomju konservatīvajai, bet joprojām imperiski orientētajai Krievijai.

Pirmais šāds festivāls tika sarīkots Prāgā 1947. gada augustā – apstākļos, kad Čehoslovākijā vēl tika pieciesti daži parlamentārās demokratijas aspekti (komunisti pēc Kremļa norādījumiem pilnībā sagrāba varu vēlāk – 1948. gada februārī). Tāpēc šī pirmā festivāla sauklis nebija pārāk kaujiniecisks: “Jaunatne, apvienojies, uz priekšu – uz nākotnes pasauli!”

Taču liekulīgā, neģēlīgā mīmīkrija – visu komunistisko pārdēvēt par “demokrātisku” – tika iedarbināta tieši 1947. gadā: for-

māli festivālu organizēja “Pasaules demokrātiskās jaunatnes federācija”, globālā mērogā jau savās organizācijās apvienojās “demokrātiskās” sievietes, žurnālisti, arodbiedrības utt.

1947. gada festivāls bija pirmais. Turpmākie – līdz pat Berlīnes mūra krišanai 1989. gada novembrī – bija ieturēti “antiimperialistiskā” garā un sekoja PSRS kompartijas CK starptautiskās nodaļas direktīvām.

Ņikita Čruščovs bija uzņēmies zināmu risku, organizējot VI festivālu 1957. gada vasarā “pašmājās” – Maskavā: tā bija vēlīna staļinisma gados zombētā padomju cilvēka saskarsme ar 34 tūkstošiem citas mentalitātes, ādas krasas un temperamēnta jauniešiem no 131 valsts. Nav brīnums, ka pēc deviņiem mē-

nešiem Maskavā piedzima vesels “festivāla bērnu” pulks. No šī festivāla mums uz Rīgu no Maskavas tika atvestas Izraēlas delegātu dāvinātas skaņuplates ar dziesmām ivritā, kas man, dabiski, sagādāja prieku.

13. festivāls – pēdējais pirms PSRS sabrukuma – notika 1989. gadā Ziemeļkorejas galvaspilsētā Phenjanā – ar plašu vērienu: tika uzbūvēts stadions 150 tūkstošiem (!) skatītāju – ja nemaldos, tas bija lielākais pasaulē.

Pēc tam vel notika daži festivāli kā “antiimperialisma” atraugas: 1997. gadā Havanā, suminot Fidelu Kastro, 2001. gadā Alžirā, 2005. gadā Venecuēlā, 2010. gadā Dienvidāfrikā un 2013. gadā Ekvadorā. Bet tas vairs nebija tas – “sarkanums” bija krietni izbalējis, un trūka jauna dzinūļa.

Redzot, ka ideja izčākstējusi, Krievijas Federācijas prezidents Vladimirs Putins domāja, domāja un sadomāja: sarīkot “kārtējo”, 19. festivālu pašmājās – nu jau citā Krievijā, ne vairs zem sirpja un āmura, bet zem divgalvainā ērgļa – valstī, kam dārgas ir tradicionālās vērtības.

Vārdu saktot, 19. festivāls tika atklāts Sočos, Melnās jūras krastā, 2017. gada 15. oktobrī, turpinoties līdz 22. oktobrim. Iepriekšējā dienā – 14. oktobrī – Maskavā tika sarīkota visu festivālu dalībnieku parāde, – lai iespaidotu galvaspilsētas iedzīvotājus.

Atklājot festivālu Sočos, Putins, uzrunādams 20 tūkstošus festivāla dalībniekus no 150 valstīm, teica: “Jaunā paaudze vienmēr nes pasaulei novatoriskas idejas. Jūs raksturo eksperimenti,

strīdi, tieksme nepieņemt ierastai lietu kārtībai.” Oho, jauns tonis? Bet tas kaut kā nesaskan ar šī paša festivāla saukli: “Mēs cīnāmies pret imperiālismu.” Pret kādu? Putina Krievijai taču piemīt imperiskas tieksmes...

Un kas tad “pārstāv Latviju” šajā festivālā? Kremļa propagandas rupors *Sputnik-Latvija* mūs jau laikus informēja: “Latvijas delegāciju” (75 personas) vadīšot Ruslans Pankratovs – organizācijas “Atdodiet mūsu vārdus!” dibinātājs. Tās mērķis ir neļaut “kropļot” krievu vārdus un uzvārdus, rakstot tos dažādos dokumentos ar latvisko galotni “s”. Delegātu vidū ir arī tāds, kurš Rīgā 9. maijā organizēja t. s. “Nemirstīgo pulku”. Tie nu pārstāvēja šajā festivālā “Latvijas tautu”...

KĀRLIS STREIPS

Pēc daudziem gadu simteņiem, kuŗu laikā mūsu valstī saimniekoja vācieši, krievi, zviedri, poļi, 1918. gada 18. novembrī drosmīgi vīri sanāca kopā, lai pasludinātu neatkarību un suverenitāti. Latviešiem beidzot bija pašiem sava valsts! Protams, tas neturpinājās īpaši ilgi, vien 22 gadi pagāja, pirms izcēlās Otrais pasaules karš ar visu tam sekojošo pusgadsimtu zem PSRS okupācijas zābaka. Taču pagājušā gadsimta 80. gadu beigās, kad PSRS līderis Gorbačovs izsludināja savu atklātības programmu, tajā skaitā pasakot, ka beidzot padomju cilvēkiem dotas tiesības runāt arī par to, kas viņiem nepatīk, mūsu, latviešu, pašapziņa atkal varēja atgriezties, līdz beidzot nonācām vispār pie nosacītas un tad pie pavisam oficiālas un starptautiski atzītas neatkarības. Beidzot pašnoteikšanās atkal ir mūsu rīcībā, un mums ir mūsu miļā un neatkarīgā Latvijas republika.

Par to šonedēļ rakstu tāpēc, ka patlaban Eiropā par savām tautas tiesībām arvien uzstājīgāk runā arī citas tautas. Pirmām kārtām runa ir par katalāņiem un viņu dzīvi Spānijā. Uzreiz, protams, jāsaaka, ka Spānijas karaļvalsts nav Padomju sociālistisko republiku savienība, Madridē nav Maskava un Spānijas premjerministrs nav Staļins, Brežņevs vai pat Gorbačovs. Taču Spānijas centrālās valdības reakcija uz nesen notikušo Katalonijas neatkarības referendumu ir bijusi gana bargā. Pagājušās nedēļas beigās Spānijas premjerministrs Marians Rahojs paziņoja, ka viņš

aicinās savas valsts Senātu iedarbināt Spānijas konstitūcijas 155. pantu, kuŗa rezultātā Katalonija zaudētu lielu daļu savas pašreizējās autonomijas, lēmumus attiecībā uz reģionu pieņemtu ne vairs Katalonijas pašvaldība, bet gan valdības ministrijas Madridē. Tas nūdien jau sāk atgādināt Padomju savienību, kur PSRS republikām it kā skaitījās esam dažādā veida autonomija, vismaz PSRS Konstitūcijā tā bija apgalvots, taču visi lēmumi tika pieņemti tikai un vienīgi Maskavā.

Katalonijas ļaudis uz šo Spānijas paziņojumu reaģējuši skarbi. Viņi atceras, kā referendumā dienā šā gada 1. oktobrī varas iestādes centās nepieļaut balsošanu. Tika konfiscētas biļetenu kastes, policija ar varu centās cilvēkus neieļaut iecirkņos un tā tālāk. Par spīti tam visam, nobalsot paguva vairāk nekā divi miljoni cilvēku, no tiem 92 procenti esot balsējuši *par*, taču minētā chaosa dēļ oficiāls referenduma rezultāts nav un nevar būt zināms, un tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc centrālā valdība Madridē ir varējusi apgalvot, ka referendumā nebija vispār. Katalonijas parlamenta prezidents Karless Pudždemons desmit dienas pēc referendumā pasludināja Katalonijas neatkarību, taču arī pateica, ka tās ieviešanu viņš atliks divu mēnešu garumā, lai ar Spānijas valdību varētu notikt sarunas un dialogs par to, kas notiks tālāk. Spānijas valdība uz šo paziņojumu īpaši nereaģēja, savukārt Spānijas karalis pieļēja eļļu ungunij ar paziņojumu, ka referendums esot bijis vienkārši nelegāls.

Tagad, kad Spānija ir nākusi ar smago roku un zābaku, reakcija Katalonijā kļuvusi vēl skarbāka. Valsts pārstāvji notikušo ir nosaukuši par teju vai valsts apvērsumu (uz ko viens vadošs politiķis Madridē atcirta – ja vispār ir noticis valsts apvērsums, tad tas ir noticis Katalonijā ar tās referendumu), K. Pudždemons paziņoja, ka Spānijas valdības attieksme ir “nesavienojama ar demokrātisku attieksmi un tā neieciena likuma varu,” vēl vairāk uzbrukums institūcijām un katalāņu tautai kopš militārā diktatora Franko dekrētiem, kas likvidēja Katalonijas valdību”. Šonedēļ bija paredzēta Katalonijas reģionālā parlamenta plenārsēde, kuŗā deputāti sprieda par to, ko darīt tālāk. Šo tekstu rakstu dažas dienas pirms tam, tāpēc rezultātu nevaru zināt, taču šķiet diezgan skaidrs, ka situācija ir ļoti nokaitēta. Diez vai tāpēc kāds ķersies pie ieročiem un sāks karot, taču nūdien nav viegli paredzēt, kas tur notiks tālāk.

No Katalonijas sanāktu viena kārtīga valsts. Tas ir ļoti turīgs Spānijas reģions, kas atrodas uz jūras. Barcelona ir liela un veiksmīga pilsēta. Turklāt kļūdās tie, kuŗi domā, ka katalāņi un spāņi ir viens un tas pats. Tās ir radnieciskas tautas, taču atšķirību, piemēram, valodas ziņā var redzēt minētā referendumā uzdotajā jautājumā katalāņu un spāņu valodā. Attiecīgi katalāņu valodā: “Voleu que Catalunya sigui un estat independent en forma de republica,” bet spāņu valodā “Quiere que Catalunya sea un

estado independiente en forma de republica?” Līdzīgi jau ir, varbūt līdzīgi, kā ar latviešu un latgaliešu valodām, bet viens un tas pats tas nav nūdien. Tiesa, izstājoties no Spānijas, Katalonija arī automātiski tiktu izslēgta no Eiropas Savienības un NATO, iestāšanās būtu jāsāk no jauna. Tas droši vien ir galvenais iemesls, kāpēc Eiropas Savienība attiecībā uz Kataloniju un tās referendumu lielākoties ir izturējies kā Strauss, kuŗš iebāzis galvu smiltis. No vienas puses, pašnoteikšanās ir viens no ES galvenajiem principiem, taču, no otras puses, laikā, kad Briselei ir jānodarbojas ar niķīgo Lielbritāniju, ar bēgļu krīzi, kuŗa nebūt nav rimusies, ar terorisma draudiem un visu pārējo, diez vai kāds gribētu īpaši domāt par biedra statusa sarunām ar vēl vienu iestāties gribētāju.

Turklāt nav tā, ka referendums Katalonijā notika izolēti. Tā dēvētajā Kurdistānā ne bez pamata cilvēki ir jautājuši, kāpēc katalāņi varēja rīkot savu referendumu un pārējā pasaule vismaz to pieņēma kā notikušu faktu, ja ne ar lielu sajūsmu, bet tad, kad kurdi 25. septembrī sarīkoja paši savu referendumu, pasaule lielākoties no tā novērsās. Īpašu atbalstu puda vienīgi allaž uz šķelšanu tendētā Krievija (attiecībā uz Katalonijas referendumu augsti stāvoša Kremļa amatpersona paziņoja, ka vislabāk būtu Spānijai sarunāties ar katalāņiem, jo “valstij vajadzētu sarunāties ar saviem pilsoņiem un sasniegt izpratni, tāpēc kā mēs to darām Krievijā”... Tā dēvēta Brek-

sita laikā Skotijā atjaunojušās balsis par labu Skotijas aiziešanai no Lielbritānijas, ja reiz Lielbritānija aizies no Eiropas Savienības. Skotijas gadījumā būtu tas pats, kas Katalonijai, – arī Skotija līdz ar to zaudētu vietu ES un NATO, taču arī tur ir pietiekami daudz cilvēku, kuŗi domā, ka tie pārāk daudz ir zaudējuši no pašnoteikšanās tiesībām. Divos Itālijas reģionos pagājušajā svētdienā bija referendumi par lielāku autonomiju, runa ir par Lombardiju, kur lielākā pilsēta ir Itālijas finanču centrs Manila, un Venāto, kur galvenā pilsēta ir leģendārā Venēcija. Tur cilvēki jau ilgi ir prasījuši lielākas tiesības kontrolēt tās milzīgās tūristu ordas, kuŗas katru gadu metas turp un pilsētā rada troksni, chaosu un piesārņojumu. Itālijā referendumi bija neoficiāli, taču arī tur liels vairākums cilvēku nobalsoja *par*.

Valstu sadalīšanās mūsdienā Eiropā nav ierasta, un tur, kur tas ir noticis, lijušas asinis. Piedņestru un Abhāziju, kuŗas it kā izstājās, bet patiesībā tika Krievijas pievāktas attiecīgi no Moldāvijas un Gruzijas, citur pasaulē neatzīst neviens. Kosovu atzīst 111 pasaules valstis, tajā skaitā mūsējā, taču arī tai nācās izcīnīt savu vietu zem saules pēc prātam neapverami asiņainās Dienvidslāvijas sabrukšanas.

Grūti spriest, kas notiks, ja Spānijā abas puses iecirtīsies, bet nūdien ir skaidrs, ka tautu pašnoteikšanās princips ir svēts, bet absolūts tas nekad nav bijis un nav arī mūsdienās.

Par pašnoteikšanos

ILZE CEKULE

Rotāsimies Krāslavas 3x3!

Laikā, kad Mežaparka Lielajā estrādē Rīgā izskanēs simtgades Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku nobeiguma koncerts, Krāslavā ieskanēsies pirmais no diviem Vispasaules latviešu ģimeņu saietiem 3x3 Latvijā. Krāslaviēši saieta saimnieku godā būs pirmo reizi. Ar latgaļisku sirsniņu un viesmīlību no 8. līdz 15. jūlijam pulcinās kopā latviešus no visām pasaules malām, lai svinētu un rotātos par godu Latvijas Simtgadei, koptu latvietību un uzlādētu latviskās "baterijas". Lai pēc vienas kopīgas, izzinošiem pasākumiem, dziesmām, dančiem un citiem notikumiem piepildītas nedēļas katrs saieta dalībnieks varētu doties mājup ar patiesu pārlicību un lepnumu: "Jā, es esmu latvietis un lepojos ar to! Šī ir mana rota! Un tikai es esmu šīs rotas kalējs un glabātājs!"

Krāslava... šī pilsēta tiek uzskatīta par vienu no senākajām rak-

stītajos avotos pieminētajām apdzīvotajām vietām Latvijas teritorijā, kas izveidojusies 9. gadsimtā pie pilskalna Daugavas-Dņepras ūdensceļa malā. Vikingu sāgās Krāslava dēvēta par *Dynasaiforgarðr* jeb "Daugavas pilskalnu", uz leju no kuŗa var sākt burāt. Krāslava ir Latgales pērle, kurā savijas pirmatnīgā dabas elpa ar vēstures noslēpumainības plīvuru, mūsdienu architektūru un tehnoloģijām. Pilsēta tā vien aicina sajūst savu senatnīgo dvesmu dabā un ieraudzīt vēsturi savos cilvēkos, kuŗu daudznacionālais sastāvs ir unikāla cilvēku savstarpējās sapratnes un tolerances liecība.

Kas vēl jāzina par Krāslavu? Pilsētas ģerboņa vairogs ir zilā krāsā. Uz vairoga sudraba krāsā attēlots sens peldošs burukuģis ar paceltu buru un pieciem ariem. Burukuģis apzīmē kuģošanu pa Daugavu, savukārt pieci ari simbolizē piecas pilsētā dzīvojošās pamattautības – latviešus, krievus, baltkrievus, poļus un ebrējus –, ar ko krāslaviēši lepojas.

Krāslavā un tās novadā pavisam ir 146 ezeri, tostarp arī Latvijas dziļākais ezers – Drīdzis. Pilsētai cauri plūst Daugava, kas šeit ir īpaši krāšņa – dabas parkā "Daugavas loki" Daugavas ielejā, posmā no Krāslavas līdz Naujenei, Augšdaugavas aizsargājamo ainavu apvidū, mūsu likteņupe met 8 likumus citu aiz cita. Starp citu, tā ir vienīgā vieta Latvijā, kur Daugava saglabājusi savu dabisko tecējumu.

Uz nedēļu par saieta mājvietām kļūs Krāslavas pamatskola un Krāslavas Valsts ģimnazija, kas atrodas 500 metru attālumā viena no otras. Gulēšana pare-

dzēta klasēs uz matračiem un nelielajā ģimnazijas internātā. Sarīkojumi un citas aktivitātes notiks Grāfa Plātera pils jeb Krāslavas pils teritorijā, kas ir 18. gadsimta valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. To ieskauj saimniecības ēkas un pils parks. Parkā valda barokāli romantiska noskaņa, un, tur pastaigājoties, var baudīt unikālo skatu uz Daugavas lokiem un Krāslavas pilsētu.

Maltītes baudīsim pils zirgu staļos jeb amatu mājā. Krāslavas saieta pamattēma ir ROTA. Rota kā garīgs spēks, dvēseles kultūra, identitāte, mīlestība un izpratne. Rota kā tautas vienotība un spēks. Rota it visur: cilvēkos, dabā un notikumos.

Saieta ievirzēs – rotāsim sevi, apkārtējos un Tēvzemi. Tam esam sarūpējuši īpaši daudzveidīgas ievirzes (nodarības), lai katrs varētu izvēlēties sev tīkamāko. Būs iespēja mācīties latgaļu valodu kopā ar Valentīnu Lukaševicu un izzināt Latgales kultūras mantojumu ar Ilgu Šuplinsku. Latviešu likteņstāstus stāstīs Lelde Neimane. Ieskatu žurnālistikas pasaulē sniegs Ansis Bogustovs un Daiga Biteniece, savukārt savus spēka avotus smelties varēs kopā ar Aloidu Jurčenko un Inesi Krūmiņu. Viens no saieta ieviržu klāsta nomainīgajām vērtībām arī šogad būs ģimeņu seminārs ar Līgu Ruperti un Māru Tupesi, bet kopā ar Andri Tomašūnu varēs doties pie Krāslavas novada interesantiem un nozīmīgiem cilvēkiem. Lolita Lūse sievietēm sniegs padomus no saimnieču pūra, Anna Āze iepazīstinās ar meža rotu, savukārt kopā ar Līgu Reiteri darbosimies "Ziednīcā".

Cekuļu ģimene // Foto: Liga Andersone

Kā ierasts, būs arī iespēja darināt pašiem sadzīvei noderīgas lietas. Katrs saieta dalībnieks varēs izvēlēties starp iespēju izmēģināt roku Latgales tradicionālajā keramikā podnieka Valda Pauliņa uzraudzībā vai iemācīties darināt māla bungas ar Madaru Bartkeviču. Un, protams, rotas! Koka rotas pie Jāņa Puda, ādas rotas un pastalas pie Agritas Krieviņas. Viegļāku un gaišāku materiālu cienītāji varēs izpausties pērļu veidošanā un papīra lampu izgatavošanā. Ceļošanas pamatus ierādīs Dace Miezīte, un doties ceļojumā, izzinot sevi, noteikti izdosies teātrī, dejošanā vai korī. Bet svētki nebūtu svētki bez mielasta – tieši tādēļ būs arī iespēja doties bišu dravā uz vietējo *z/s Kurmiši* kopā ar Ivaru Geibi, darināt alu un iepazīt latgaļu tradicionālo virtuvi.

Paši, paši mazākie varēs darboties kopā ar mammām, bet bērni no 3 līdz 6 gadu vecumam apvienos patikamo ar lietderīgo dabas pētnieku un rotaļu pētnieku ievirzē. Bērni no 7 līdz 14 gadiem arī varēs doties pie dabas, mežā, kā arī veidot grafisko dizainu, izdzīvot Krāslavas teikas un pasakas, veidot animācijas filmiņu un, protams, sportot. Kopā ar vecākiem varēs izstrādāt kāda īpaša tēpa dizainu pie Anetes Agnetas Krišjanovas vai izgatavot koka rotaļlietas pie Anda Zvīguļa.

Vakarā – radošo darbnīcu rinda – doņu cepures, floristika, Boņuka darbnīca, kā arī dažādas sporta aktivitātes gan stadionā,

gan Daugavā; koncerti, sarīkojumi un sporta aktivitātes, nakts diskusijas un citi aizraujoši pasākumi. Un – dienas izskaņā ar nikšanu un dančiem.

Saietu veidojam mēs – Ilze un Lauris Cekuli kopā ar bērniem Loriju, Ako Kārli, Loti un Elzu Hermīni. Šis ir pirmais mūsu organizētais saiets, par ko esam ļoti pagodināti un lepnī. Mūsu ģimenes pamatvērtība ir kopābūšana, savas tautas spēka un gudrības turēšana godā. Augstu vērtējam sirds gaišumu, gudrību un godīgumu, kā arī labu humora izjūtu. Savus bērnus audzinām pēc principa "no sirds uz sirdi", ne tikai ņemt, bet arī dot, cienīt un godāt. Pēc šāda paša principa arī veidojam saietu. Lai darbs ritētu raitāk, talkā aicinājam stipru un latvisku ģimeni – Ievu un Robertu Treimaņus ar bērniem Laumu, Elzu, Valteru un Eduardu.

Mēs ticam un zinām, ka stipras ģimenes ir Latvijas rota.

Tiksimies Latgales rotā Krāslavā – vietā, kur iepukstas Latvijas sirds!

Arzēmju dalībniekus lūdzam pieteikties līdz 1. maijam pie Līgas Rupertes, e-pasts: liga3x3@iserv.net, 2141 Brunsink N..E., Grand Rapids, MI 49503, USA. Tel: (616)456-8023. Dalības maksa: US \$350 personai (bērniem līdz 7 gadiem pusceņa), bet nepārsniedzot \$ 800 kodolģimenei.

Marta sākumā www.3x3.lv būs sīkāka un precīzāka informācija par ievirzēm, vakara programmu u.c. aktivitātēm.

Krāslavas pils // Foto: "Krāslavas vēstis" arhīvs

Foto: "Krāslavas vēstis" arhīvs

Sabiedrības integrācijas fonds

Publikācijas šai numurā sagatavotas ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par ekonomiku, kas ņemas spēkā, un politiku, kas joprojām trausla

Latvijas ekonomikas ministrs, partijas Vienotība priekšsēdis Arvils Ašeradens intervijā Ligitai Kovtunai

Šonedēļ Latvijas ekonomikas ministrs Arvils Ašeradens ir devies plānotā nozares vadītāja vizītē uz Ziemeļameriku. Mērķis – līdzdarboties Čikāgas *Spotlight* kongresā, kas ir šobrīd lielākā plānotā ASV un Latvijas uzņēmēju tikšanās. Un vēl ministrs apmeklēs Silīcija ieleju, kurā kopā ar Ziemeļvalstīm tiek veidots atbalsta punkts t. s. *start-up* jeb jaunajiem uzņēmumiem. Par to sīkāk, kā arī par Latvijas šābrīža ekonomiku un politiskajiem procesiem A. Ašeradens sniedza interviju mūsu avīzēm.

A. Ašeradens. Pirmkārt vēlos uzsvērt, ka šobrīd ir aktuālizējusies jauna dimensija Latvijas ekonomikas raksturojumā, proti, no valsts, kurai jāsniedz palīdzība, Latvija pārliecinoši kļūst par daļu no pasaules jeb globālās ekonomikas. Pagātnei pieder tie laiki, kad sagaidījām palīdzības dāvanas aparātūru vai instrumentu veidā. Šobrīd Latvijas uzņēmumi aug, attīstās un sekmīgi darbojas arī ārvalstīs. Vien daži piemēri: Valmieras stikla šķiedras rūpniecībai ir filiāles gan Anglijā, gan ASV, Atlantā, un, kā zināms, tās produkciju izmanto *Boeing* un *Airbus* lidmašīnās par supervieglu un ugunsdrošu salonu apdares materiālu. Brocēnu cementrūpniecība *Cemex* darbojas Skandināvijas tirgū, firmai UPB (Ulda Pilēna arhitektūras un būvniecības firmai) ir filiāles Šveicē un Vācijā, Losandželosā aug un attīstās Latvijas latvieša Laura Libertas uzņēmums *Printful*, vēl pazīstamais *Latvijas Finieris*, kokapstrādes, lauksaimniecības uzņēmumi u. c. Un ir svarīgi šos procesus atbalstīt, gan savā valstī veidojot tādu nodokļu politiku, lai uzņēmēji varētu investēt attīstībā, gan arī, lai paturētu cilvēkus Latvijā. Tikpat svarīgi ir atbalstīt viņus ar kontaktu veidošanas un sadarbības iespējām, ko uzskatu par savu kā ekonomikas ministra galveno uzdevumu, dodoties uz *Spotlight* kongresu Čikāgā. Ministra darbs ir tikties ar augstākā līmeņa valdības pārstāvjiem, lai pārliecinātu viņus par veiksmīgām investīcijām un Latvijas uzņēmumu darbības iespējām Amerikā. Jāteic, ASV puses attieksme pret Latvijas uzņēmumu ienākšanu viņu valstī ir ļoti pozitīva, un tā ir jānostiprina. Kopā ar Amerikas latviešu organizāciju pārstāvjiem, Goda konsuliem un uzņēmējiem jāpaplašina kontaktu loks, jārosina "tikloties", jānāca sadarboties, ņemot piemēru no senajām tautām un lielajām ekonomikām. Ļoti pozitīvi vērtējama arī ārzemju latviešu uzņēmēju tendence savu biznesu izvietot Latvijā, tādējādi investējot savas zemes tautsaimniecībā. Un vēl svarīgi ir vēstīt pasaulei, ka Latvijā investēt ir interesanti un izdevīgi. Labs piemērs ir veiksmīgais *CETA* līgums ar Kanādu, starptautisko kompaniju ienākšana un sekmīga darbošanās Latvijā.

Arvils Ašeradens: "Latvija pārliecinoši kļūst par daļu no pasaules jeb globālās ekonomikas. Pagātnei pieder tie laiki, kad sagaidījām palīdzības dāvanas aparātūru vai instrumentu veidā. Šobrīd Latvijas uzņēmumi aug, attīstās un sekmīgi darbojas arī ārvalstīs."

Nākamā gada Latvijas budžetā ir nozīmīgi palielināta ieņēmumu daļa. Uz kā rēķina?

Pirmām kārtām uz tā pamata, ka ekonomika Latvijā attīstās labi.

Otrkārt, sekmīgi rit cīņa ar ēnu ekonomiku, kas gan vēl joprojām ir lielāka nekā vienā Eiropas Savienības valstī pieļaujams. Taču – sabiedrība kļūst aizvien apzinīgāka, arvien mazāk ir gatava akceptēt krāpšanos ar nodokļiem. Spilgts piemērs ir būvniecības nozare, kurā vēl ne tik sen ēnu ekonomikas īpatsvaru lēsa ap 40%. Šobrīd šie valsts ekonomikai tik būtiskie uzņēmumi ir sapratuši, ka ir jāsakārto nozare pašu mājās, lai varētu būt globāli konkurējoši pasaulē. Būvuzņēmēji, piemēram, ir noslēguši koplīgumu par minimālo algu, kas turklāt ir divas reizes lielāka nekā minimālā alga valstī un nākamgad sasniegs 860 eiro. Pāstrādājuši Skandināvijas valstis, Vācijā un citur, būvniecības uzņēmumi ir skaidri sapratuši, ka konkurēt var tikai ar jaunām tehnoloģijām un kvalitāti, bet nekādi ne ar nodokļu krāpšanos. Un trešais – nodokļu reforma valstī ir paplašinājusi to aplikšanas loku, tādējādi palielinot ieņēmumus.

Taču – jūs atstājat Latvijas ekonomikas ministra posteni, lai dotos strādāt likumdevējā, uzņemoties partijas Vienotība Saeimas frakcijas vadītāja pienākumus pēc tam, kad šo amatu atstājusi Solvita Āboltiņa.

Kad aizvadītajā *Vienotības* kongresā tiku ievēlēts par partijas vadītāju, skaidri apzinājos, ka tā ir sarežģītā situācijā, reitingi, lai arī mazliet cēlušies, tomēr ir zemi. Ir jāsāk diskusija un reāls darbs, lai pārliecinoši sagatavotos nākamajām vēlēšanām. Vadot Saeimas frakciju, varēšu tam vairāk koncentrēties.

Vai nav žēl atstāt izpildvaras amatu, kurā jau tik daudz padarīts?

Pirmām kārtām – nozari atstāju labā stāvoklī, kā jau minēju, ekonomika Latvijā šobrīd ir labā izaugsmes fāzē, aug eksports, darba algas, bezdarba praktiski nav, gluži otrādi – sāk trūkt darbaspēka. Ir būtiski "iešūpotas" tādas tautsaimniecībā svarīgas lietas kā inovācijas, *start-up* uzņēmumu rašanās, sāktas izglītības un veselības aprūpes reformas. Protams, tādi "mūža izaicinājumi" kā piedāvājums kļūt par ministru cilvēka dzīvē negadās bieži, darbs ir ļoti interesants, taču esmu nolēmis tomēr doties uz Saeimu, kur "vārās politiskais katls", lai "sapurinātu" savu partijas frakciju un mēģinātu koordinēt tās sadarbību ar citiem politiskiem spēkiem, nostiprinoties kā sistēmiskai partijai – iepretim "surogātpartijām", kas pirms vēlēšanām atkal un atkal uzrodas.

Ir pagājuši 25 gadi kopš neatkarības atjaunošanas, bet demokrātija valstī ir ļoti trausla. Šobrīd Latvijā ir divi bīstami

politiskie strāvājumi: viens – acīmredzami prokrieviskais, kas "velk" valsti atpakaļ postpadomju telpā, ar būtisku ietekmi, piemēram, Rīgā, Jūrmalā, Liepājā, līdz neilgam laikam arī Daugavpilī. Un otrs – t. s. varas vertikāle, kas ir apbrīnojami līdzīga tai, kas Austrumu kaimiņvalstī. Runa ir par zināmo oligarchu jautājumu, kas joprojām tiek smagi diskutēts un risināts Saeimas līmenī. Ir nopietns pamats bažām attiecībā uz Latvijas nākotni un par to, ka nākamās vēlēšanas var atnest daudz nepatīkamu pārsteigumu. Bīstams signāls jau bija tas, kā minētie spēki panāca Ingunas Sudrabas iecelšanu oligarchu lietas izmeklēšanas komisi-

jas vadītājas amatā. *Vienotība* pārliecinoši atbalsta deputāta Andreja Judina cīņu.

Kā redzams, KNAB tomēr vēl nav gatavs iesniegt pilnībā visus materiālus, kas saistās ar bēdīgi slavenajām Rīdzenes sarunām. Vai uzticēties jaunajam KNAB vadītājam?

Kā valdības loceklim (A. Ašeradens ir arī premjērministra M. Kučinska biedrs. – L. K.) man bija iespēja Jēkabu Straumi iztaujāt, pirms viņu iecēla KNAB vadītāja amatā. Viņš atstāja labu iespaidu kā profesionālis. Kas attiecas uz mūsu Bruņoto spēku augstākajiem virsniekiem, un no šīs vides nāk arī J. Straume, man vienmēr ir bijis pamats ticēt viņu godprātībai. Taču – viena lieta ir būt augsta līmeņa profesionālim Bruņotajos spēkos, cita – vadīt augstāko pretkorupcijas iestādi valstī. Laiks rādīs!

Vienotībai, līdzīgi kā savulaik Latvijas ceļam, cilvēki pārmet augstprātību...

Ilgstoši atrodoties "pie varas", politiķi "profesionalizējas" – ar to domāju, ka, ikdienā runājot terminos, kas svarīgi valsts pārvaldē un kas piedien ierēdniecībai, pārtrūkst saikne ar to valodu, kādā runā cilvēki, kas dzīvo praktisku, reālu dzīvi ar praktiskām rūpēm. Pats esmu bijis nepatīkami pārsteigts, kad, runājot par inovācijām un produktivitāti ekonomikā, sastopos ar neizpratni no sava vēlētajā puses. Viņam gluži vienkārši interesē, kā tikt pie ārsta un cik tas viņam maksās... Ir jāatjauno un jāstiprina šī saikne.

Mūsu avīzē bija rakstiņš ar visu karikatūru par "kapitācijas naudu" veselības aprūpes reformas sakarā, – neviens no aptaujajajiem "tautas pārstāvjiem" nezināja pateikt, kas tā tāda.

Precīzs piemērs, kā "profesionālā valoda" aizgājusi savu ceļu. Nu, nerunās cilvēki tādos terminos, kas politiķiem "pielipuši". Tāpēc jau par profesionāli politikā ir cienīgs būt cilvēks, kas pirmām kārtām prot runāt par valsts procesiem ikvienam cilvēkam saprotamā valodā. Un, ja nevar, tad jānodarbojas ar kaut ko citu, dodot vietu tiem, kas spēj un var.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Pēterbaznīcā svinēs Reformācijas 500. gadadienu

31. oktobrī plkst. 13 ar dievkalpojumu Rīgas Sv. Pētera baznīcā svinīgi tiks atzīmēta luteriskās reformācijas 500. jubileja. Svētku dievkalpojumā ikviens aicināts pārdomāt reformācijas nestās pārmaiņas ne tikai baznīcā, bet sabiedrībā kopumā.

Dr. Mārtaņa Lutera iesāktā baznīcas reformēšana pārauga no iekšēja disputa garīdznieku vidū līdz visplašākos sabiedrības slāņus aptverošai sociālai parādībai, attīstot valodas un izmainot skatījumu uz pasaulē notiekošo, īpaši zinātnē un kultūrā.

Centrālais svētku dievkalpojums notiks Sv. Pētera baznīcā, kas bija reformācijas norišu centrs Livonijā. Tur, strādājot Andreasam Knopkenam, Lutera idejas izplatījās straujāk nekā citviet Eiropā, Rīgā pasludinot ticības brīvību jau 1525. gadā.

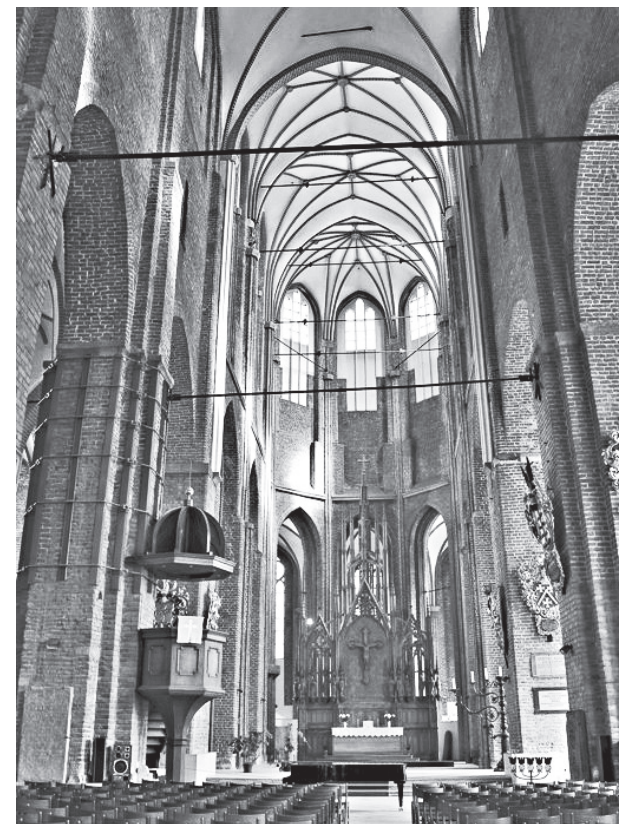
Par reformācijas jubilejas dievkalpojuma kredo izvēlēts Dr.

Mārtaņa Lutera teiktais: “Evanģēlija sludināšana nekad nav veltīga, tādēļ mums tai jāatdod visi spēki”

Reformācijas atcerei šogad jau notikuši vairāki ievērojami pasākumi – zinātniskā konference Latvijas Universitātē, izstāde mūzejā *Rīgas Birža*, tāpat sagaidāma vēl virkne zinātnisku un populāru priekšlasījumu Rīgā un citās Latvijas pilsētās, kā arī vairāku izstāžu atklāšana. Daudzo pasākumu klāsts vien norāda uz reformācijas neizdošo nozīmi kultūras vēsturē un arī šodienas sabiedrībā.

Svētku dievkalpojumā Sv. Pētera baznīcā piedalīsies archibīskaps emeritus Elmārs Ernsts Rozītis, bīskape emerita Jāna Jēruma-Grinberga, prāvesti Klāvs Bērziņš, Kārlis Žols un citi garīdznieki.

Mācītājs Rinalds Gulbis

Par ko bija pārsteigts ārlietu ministrs?

VALDA LIEPIŅA

Oktobra priekšpēdējā nedēļā Luksemburgas latviešiem izvērtās gana darbīga – izrādās, ka septiņās dienās notika divpadsmit atšķirīga rakstura pasākumi. Viens no spilgtākajiem un visvairāk gaidītiem bija tikšanās ar Latvijas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču, kas norisinājās 17. oktobra vakarā. Dodoties pa ierasto taciņu uz skautu namu (jo te notiek koža mēģinājumi, vēlēšanas un citi sarīkojumi), sākotnēji mazliet izbrīnīja policistu klātbūtne. Mierīgajā Luksemburgā tas ir neierasts skats (lai gan uz pēdējo gadu fona vairs ne tik pārsteidzošs), bet ātri vien atskārtu, ka viņu klātbūtne ir sarkarā ar gaidāmo viesi. Zālē jau bija sapulcējies krietns skaits latviešu, kas ar nepacietību gaidīja ārlietu ministru ierodamies.

Oficiālo vakara daļu ievadīja Latvijas vēstniece Nīderlandē, Beļģijā un Luksemburgā Ilze Rūse. Viņa sāka ar mazu atkāpi par Latvijas un Luksemburgas diplomātiskajām attiecībām, jo tieši šajās dienās apritēja 95 gadi, kopš Luksemburga atzina Latvijas valsti – tas notika 1922. gada 14. oktobrī. Luksemburga oficiāli neatzina Baltijas valstu aneksiju PSRS 1940. – 1991. gadā ne *de iure*, ne *de facto*. Abu valstu diplomātiskās attiecības atjaunotas 1992. gada 29. janvārī. Kopš 2004. gada 10. novembra Latvijai ir goda konsuls Luksemburgā – Anrī Diderihs (*Henri Diderich*).

Vēstniece atzina, ka zināmā mērā šis gads Latvijai ir izvērties par Luksemburgas gadu, jo 17. janvārī notika oficiālā Luksemburgas ārlietu ministra Žana Aselborna vizīte Latvijā. No 12. līdz 14. jūnijam Luksemburgas Deputātu palātas prezidents Mars Di Bartolomeo bija oficiālajā vizītē Latvijā un 17. un 18. oktobrī notika Latvijas ārlietu ministra Edgara Rinkēviča oficiālā vizīte Luksemburgā. Tās ietvaros viņš arī tikās ar Luksemburgas latviešiem.

Kultūras ministrijas sistēmas iestādēm pēdējo gadu laikā sadarbība ar Luksemburgas kultūras un

Raksta autore Valda Liepiņa (pa labi) kopā ar Solveigu Silkalnu. Abas dzimušas un augušas Austrālijā

mākslas institūcijām nebija plaši izvērtas, taču saistībā ar to, ka Luksemburga nomainīja Latvijas prezidentūru ES Padomē 2015. gada 2. pusē, Luksemburgā norisinājās vairāk nekā 25 kultūras un publiskās diplomātijas pasākumi, kas bija vērienīgākā Latvijas prezentācija Latvijas un Luksemburgas attiecību vēsturē. Latvijas dienas 2015. gada 3. – 11. maijā Luksemburgā, Neiminsteres abatijās (*Abbaye de Neumünster*) kultūras centrā, bija arī viens no nozīmīgākajiem Latvijas prezidentūras ārvalstu kultūras notikumiem.

Vēstniece slavēja Luksemburgas latviešu aktīvo kultūras, izglītības un politisko dzīvi, uzsverot, ka “ir viegli strādāt valstī, kur visi strādā”. Latvija savu Simtgades svinēšanu Luksemburgā aizsāka 15. oktobrī, kad kino festivālā *Cineast* ietvaros izrādīja filmu “Deju laikmets”, kas ir stāsts par 80. gadu deju kultūras dzīvi Padomju Latvijā un pārmaiņu izraisītajām sekām caur latviešu multimediju mākslinieka – Induļa Bilzēna prizmu. Filma stāsta par apvērsumu padomju sabiedrībā un mūzikas sfērā. Tās iniciators Indulis Bilzēns kļuva par vienu no galvenajiem Latvijas *andergraunda* kustības līderiem. Viņš izveidoja dažādus mūzikas un mākslas projektus, kas pulcēja mūziķus, māksliniekus un režisorus, kuŗus vienoja neizmēro-

jama iekšējā brīvība sociālistiskā realisma apstākļos. “Deju laikmets” ir kolāža no veciem kadriem un video uzņēmumiem, pirmo Rietumeiropas didžeju uzstāšanos Rīgā, intervijas ar īstajiem profesionāļiem un šīs mūzikas mīļotājiem, kas aizved skatītājus tā laika vidē un sniedz atbildi par klubu kultūras pirmsākumiem, piešķirot Rīgai savu mitoloģiju.

Ar Luksemburgas latviešiem iepazīstināja Luksemburgas-Latvijas asociācijas priekšsēde Elina Pinto. Viņa uzsvēra, ka, runājot par Luksemburgas latviešiem, nevar nerunāt par Luksemburgu jeb t.s. “Luksemburgas efektu” – pārliecību, ka nav mazu valstu, tikai mazi prāti – atsakoties no pundurvalsts vai likteņa pabērna lomas; ticību ideju spēkam un līdzatbildībai gan Eiropas kopējā lietā, gan cilvēcīgā nodrošinājumā tiem, kam iet grūtāk; drosmi spert soli tālāk par komforta zonu, ekonomikā kā stratēģiju izvīrot derīgo izrakstu iegūšanu izplatījumā vai sabiedrībā ar veselīgu nacionālo pašapziņu, iekļaujot gan citus Eiropas pilsoņus kā latviešus, gan kara plosītu zemju bēgļus.

“Luksemburgas efekts jau sasniedzis Baltiju – gan ar Igaunijas prezidentī Amari Kaljulaidu, gan mūsu pašu Amaras Grapas izcilības grantu. Cerams, tas tikai ies plašumā,” teica Pinto. ASV dzi-

musi un augusi latviešu izcelsmes kosmosa pētniece Amara Grapa pirms pieciem gadiem ieradās uz dzīvi Latvijā, lai tur audzinātu savu meitu un palīdzētu Latvijas un Baltijas kosmosa pētniekiem atrast savu vietu starp pasaules zinātniekiem. Šobrīd viņa ir Latvijas Universitātes Astronomijas institūta vadošā pētniece, kā arī bezpeļņas organizācijas *Planetary Science Institute* darbiniece. Luksemburgas Inovāciju aģentūra viņai piešķirusi daudzmiljonu grantu, lai izstrādātu 3D metāldrukā tehnoloģiju sabojājušos detaļu aizvietošanai aprīkojumam, kas tiks izmantots programmas derīgo izrakstu iegūšanai uz debesu ķermeņiem (*asteroid mining*). Mazliet piezemētāka ziņa bija, ka pirmais Luksemburgas orientēšanās klubs nodibināts, pateicoties latviešu entuziasmam un darbībai.

Bez īpašiem ievada vārdiem ārlietu ministrs uzaicināja klātesošos uzdot jautājumus. Tādu bija daudz un to saturs atšķirīgs. Atbildot uz jautājumu par LR nostāju par Katalonijas neatkarību, Rinkēvičs teica, ka daudzreiz, kas seko šim notikumam, ir atmiņas par Latviju 80. gados. Tās izraisa spēcīgas izjūtas, taču Katalonijas jautājums būtiski atšķiras no Baltijas gadījuma, kad mūsu valstis tika vardarbīgi okupētas un iekļautas Padomju Savienībā. Eiropas Savienības (ES) iekšējs noteikums ir neapšaubīt citas valsts teritoriālo integritāti. Kāds ir ministra skats uz ES nākotni? Pozitīvs. Ja pirms gada ar bažām skatījāmies uz nākotni, tagad ir daudz labāk. Ir lielāks skaits ES atbalstītāju Latvijā nekā pērn; aizsardzības jomā attīstāmies straujāk, nekā bijām iedomājušies; eirozonas jautājumos mums nav vairs pabērna sajūta, kāda bija 2008./2009. gadā. Pēc Krimas notikumiem 2014. gadā, valstī ir noticis lūzums, un sapratām, kas ir ES...

Nākamā gada 6. oktobrī notiks 13. Saeimas vēlēšanas. Kādreiz no LR pilsoņiem ārvalstīs izskan vie-

doklis, ka viņiem morāli nav tiesību balsot par Latvijas politisko nākotni, jo nedzīvo Latvijā. Rinkēvičs bija pārsteigts par šādu viedokli un atgādināja, ka pašā Latvijā bieži vien cilvēki ir vēl mazāk informēti par politiskām norisēm nekā ārvalstīs dzīvojušie. Viņš aicināja visus sekot līdzi notikumiem ar vietējo laikrakstu un Latvijas interneta vietņu palīdzību. Katra balss, it īpaši informēta balss, ir nozīmīga. Pēdējā laikā Latvijā daudz vairāk runā par diasporu un tās lomu Latvijas nākotnē un attīstībā – ir izskanējis sauklis, ka diaspora ir Latvijas piektais novads. Kāda ir Latvijas Republikas valdības attieksme pret diasporu? Rinkēvičs atzina, ka šis nenoliedzami ir sarežģīts jautājums, bet aicināja diasporu uzturēt maksimāli stiprāku saikni ar Latviju. No Latvijas puses diasporas finansiālais jautājums tiek nostiprināts un nākamā gada budžetā tiks atvēlēts vēl vairāk naudas. Pirmo reizi diaspora tiek iekļauta budžeta bazē. Svarīgi ir tālredzīgi virzīt izglītības jautājumus; attīstīt dialogu uzņēmējdarbības jomā un ekonomiskā sadarbībā. Vienlaikus pārsteidzošs un ne visai pārsteidzošs (jo trimdas latvieši to darīja jau sen) bija ārlietu ministra aicinājums no “sejenes” (t.i., no ārzemēm) dot pretsparu pret nepatiesu propagandu. Viņš aicināja rakstīt vietējiem plašsaziņas līdzekļiem un politiķiem par nepatiesu informāciju – izmantot savas zināšanas par Latviju un savu pieredzi vietējā sabiedrībā Latvijas patiesā tēla atainošanā un nostiprināšanā.

Bet mani personiski gaidīja ļoti skaists pārsteigums. Pēc kādiem sešpadsmit gadiem atkal satiku savu kādreizējo Austrālijas skolnieci Solveigu Silkalnu, kuŗa, kā LR ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniece ES jautājumos, bija devusies līdz Luksemburgas vizītē. Otto Ozols ir uzrakstījis grāmatu “Latvieši ir visur” – man nūdien kādreiz liekas, ka Austrālijas latvieši ir visur...

dzejolī nekas neierakstās / viss ierakstās Dzīvē / arī dzīve pati / Dzejolī ierakstītā

Leons Briedis. Raksts. Rīga: Laika grāmata, 2017

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

Dzeja top noteiktā dzejnieka dzīves laiktelpā. Pamatīgu ieskatu dzejnieka Leona Brieža dzejas telpā sniedz šoruden apgādā "Laika grāmata" izdots sējums ar jēgpilnu nosaukumu – *Raksts*. Dzejas raksts, kurā ieaudies arī dzīves raksts vairāk nekā četrdesmit gadu garumā, ļauj ielūkoties dzejnieka Leona Brieža (dzim. 1949.) liriskajā un garīgajā pasaulē. Tā ir plaša laika amplitūda no 20. gs. 60. gadu beigām, padomju dogmatiskā laika, Atmodai, Latvijas valstiskai atjaunotnei, gadsimtu mijai līdz 21. gs. sākumam. Lasot *Rakstā* apvienoto Leona Brieža dzeju, daba, vide, pasaule, sajūtas, sapņi, cerības, klusas ilgas un mīlestība izskan no dzejas rindām un pantiem, ieinteresētākos lasītājus rosinot ieraudzīt mainīgo un nemainīgo, šaubas un ticību, dzejnieka ceļa orientierus nebūt ne tik vienkāršajā pasaulē. "Dzejoļi atnāk paši no kaut kādiem mājieniem, intonācijām, ritmiem. Iedvesma ir daba, sapnis un mīlestība, dzīve. Dzejoļi atnāk negaidīti. [...] Protams, ne visi izdodas, bet tos atliek tikai pierakstīt," teicis Leons Briedis.

Pirmie literārie mēģinājumi top jau skolas gados, pirmā publikācija žurnālā "Pionieris" (1957), tomēr dzejnieks par nozīmīgāko poētisko debiju uzlūko dzejas kopu laikrakstā "Literatūra un Māksla" (1968), kur publicētās dzejas rindas izteic viņa būtību un ir klātesošas arī šodien – "Visbriesmīgāk zaudēt ir sevi / un to, kas tev dārgs, / Jo nekas vairs brīnīgāk neviz / kā tavas būtības dārzs..." Būt pašam un izteikt sevi, savā laikā, vietā, laikmetā un tomēr palikt dzejniekam, kurš dzejā atklāj iekšējo būtību un dzīves, nevis patosēti vēsti par padomju laiku, ikdienu un rosmi.

Māris Čaklais 1973. gadā par Leonu Briedi rakstīja: precīza tēlainība, jūtīgs pasaules vērojums, likteņa līdzdalības un iesaistītības pašizjūta; Rolfs Ekmanis atzina dzejnieku par daudzsolšo un nobriedušāko, Jānis Peters (1974) norādījis formas un satura sakausēšanu; Jānis Sirmbārdis atzīmēja, ka nāk gatavs dzejnieks ar savu rokkrastu un pasaules skatījumu; Mirdza Ķempe uzteica jaunā dzejnieka plastisko valodas izjūtu, daudzskanību, apbrīnojamās metaforas un plašos dzejas apvāršņus; Imants Auziņš vārsmu lakonismu un ietilpību, kas panākta ar pastiprinātu metaforu un personifikācijām, aforistisku izteiksmi, bet galvenais ir "jaunas cilvēka personas veidošanās process, spriega dvēseles un gara dzīve". Leona Brieža dzejas vērtētāji un analizētāji atzīmējuši viņa dzejas ciešo saikni ar latviešu folkloru. Knuts Skujenieks uzsvēris, ka Leons Briedis ir maksimālists un pieradis dzīvot ar pilnu atdevi, ka dzejniekam ir savs priekšstats par pasaules harmoniju, ka tautiskā valoda un latviešu dzejas pieredze vēl neizsaka viņa būtību. Viņš ir ļoti prasīgs pret sevi, tālab daudzās burtņicas glabā arī lappuses nepublicētu tekstu.

Leonam Briedim būtiski ir atrasties "kustībā", iepazīstot citu tautu kultūru, dzeju, esot starp cilvēkiem. "Labprāt dzīvotu un neizkustētos no vietas kā tāds laukakmens, bet nesanāk. Tas neatbilst manam temperamentam un raksturam. Taču izšķērdēt sevi tā kā jaunībā arī nevar, vajadzīga savrupība, zināms miers, skanīgās vientulības mirklis." Dažādu valodu un kultūru klātieņi pavadījusi Leonu Briedi jau no agras bērnī-

arī kādas "ceļa norādes". Uzteicama un bagātīga uzziņas bagāta ir Dr. philol. Viestura Vecgrāvja apcere "Leons Briedis kā dzejas neizbēgamība un mīlošs liktenis", kas ir nozares speciālista un laba dzejas pazinēja skatījums uz gandrīz četrdesmitgadi Leona Brieža dzejā, pārzinot kontekstu, laikmetu, latviešu dzejas mainīgo/nemainīgo ainavu. Viņam šī nav pirmā sastapšanās ar dzejnieku un viņa dzeju. Jau agrāk izdotajās

1971. gadā Viesturs Vecgrāvis bija Leona Paegles piemiņas mūzeja Lauči Vidrižos zinātniskais līdzstrādnieks, un toruden tur notikušajās Dzejas dienās piedalījās vairāki jaunie dzejnieki, to vidū Uldis Bērziņš, Leons Briedis un Lelde Stumbre. Tā varētu būt bijusi pirmā abu sastapšanās reize.

Rakstā ietvertā dzeja ietver dažādus laikus dzej-

Grāmatas atklāšanas svētkos kopā ar Raimondu Paulu. Maestro komponējis melodiju daudziem Leona Brieža dzejoļiem // Foto: Gunārs Janaitis

bas, jo izaudzis triju kultūru gaisotnē: latviešu, poļu un krievu. Tādēļ likumsakarīga bija nākamā dzejnieka izvēle studēt valodas.

Rakstā ietvertajā dzejas telpā un dzejnieka individuālajā pasaulē daudz kas mainās – vidē, apstākļos, sistēmā, varā, politiskajā situācijā un ideoloģijā. Un, tieši lūkojoties caur dzejnieka literāro pasauli tik ļoti mainīgā un pārmaiņu pilnā laikā, lasītājs pārsteigts ierauga, ka Leons Briedis visu savu daiļrades ceļu ir palicis uzticīgs sev, savām vērtībām, iekšējam ētiskajam un cilvēciskajam kodam – "mans mūžs ir nebijusi rasa / uz smilgas rītos"; "brīzdams sava likteņa / sudraba dubļus / jūtīs / kā aizlicis / ābeļzars"; "noskries viss kā palu ūdens" u. tml. Viņa literārās daiļrades ceļš nav bijis viegls – jau kopš pirmajām publikācijām saņēmis arī "vadošus" aizrādījumus, saņēmis "sukas", literāros tekstus skāruši nesaudzīgie ideoloģiskie asie cenzūras zīmuli. Tomēr 1973. gadā Leons Briedis raksta: "No sīkām rūpēm, rūpētēm / rūpējos vaļā. / No nīkām bēdām, bēdīnām / bēdājos vaļā."

Uztecami, ka, izdodot šādu dzejas kopojumu, lasītājam dotas

izlasēs vai krājumos publicēti kādi ievadvārdi. Turklāt abi ir vai vienaudži, tādā ar Viestura Vecgrāvja tapšanas laiks (interese par literatūru) ritējis viensolī ar dzejnieka laiku un dzejas tapšanas laiku. Liktenis un dzīve ikvienam no mums izmet kādus likločus, nereti tajā ir gluži nejaušas (bet varbūt, ka tieši jaušas) sakarības. Viesturs Vecgrāvis jau vairākus gadus dzīvo Inčukalnā, kur kādu laiku skolas gados mitis dzejnieks Leons Briedis: "Tā Inčukalns netieši kļuva par manu poētisko dzimteni. Apkaimes meži, Gaujas senlejas brikšnas un attekas – tā ir valstība, kas barojusi manu garu, veidojusi manas dvēseles smadzenes un mugurkaulu." Dzīvojot Inčukalnā, tapusi apcere par Leona Brieža dzeju, kas uzlūkojama kā rosinājums un nevis absolūta konstante, jo dzejas lasītāji viens no otra atšķiras, un katrs šajā *Rakstā* meklēs savu stīgu, sabalsojumu ar iekšējo sajūtu, noskaņu, ilgām... Šādas grāmatas reti kad lasītājs izlasa vienā lasījumā, taču grāmata jātur rokas stiepienā, lai, kad jūtama nepieciešamība pārvarēt pelēko ikdienu, kādu smeldzi, tvertos dzejā. Un vēl daļa detaļu –

nieka biografijā (arī ģeografijā) un dzīves telpā, tiešāk vai netiešāk atstājot nospiedumus rakstītājā. Leona Brieža dzeja skan – gan tad, kad to lasa pats autors, gan tad, kad viņa dzejas rindas izskan dziesmā. Tās abējādi sasniedz lasītāja sirdi. Un tad pazūd laika, laikmeta robežas un dzeja / dzeja dziesmā / dzīvo arī 21. gs., kaut chronoloģiski šķiet piederīga gluži citam laikam un laikmetam.

Dzeja veido būtisku Leona Brieža būtības daļu, tomēr nevar neminēt arī viņa daudzpusīgo kultūras personību. Visu mūžu viņš tiecas pēc jaunām zināšanām, tas ietver arī interesi par grāmatām, literatūru, kultūru(ām), valodām. Tāpat viņa rakstam pieder arī esajas, isprozas darbi, grāmatas bērniem, kinoscenāriji, virkne nozīmīgu tulkojumu un atdzejojumu, kas lasītājam latviešu valodā atver durvis uz citzemju rakstniecību. Viņš atdzejojis pazīstamo moldāvu dzejnieka Grigores Vieru dzejoli "Dzimtā valoda", kas rokgrupas "Līvi" izpildījumā ir viena no Atmodas laika spilgtām zīmēm. *Raksts* atklāj vienu Leona Brieža personības daudzšķautni.

"Man nepatīk atskatīties pagāt-

nē, bet agri vai vēl to tik un tā nāktos darīt, jo, kamēr cilvēks savu pagātņi neizrunā, tā vēl paliek tagadne, neliek mierā un dažbrīd urda trakāk nekā lietu vens. [...] Galu galā, lai arī cik aplauzīts mans liktenis būtu, es, godīgi sakot, vienmēr esmu bijis tā priekšā brīvs, tāpēc visu, ko esmu piedzīvojis, esmu piedzīvojis no laba prāta. Es nekad neesmu no savas pagātnes nedz kaunējies, nedz ar to lepojies, varbūt noklusējis gan un pateicības pilns ņēmis savu likteni par labu tādu, kāds tas bijis," atzinis dzejnieks. Tomēr savā veidā *Raksts* ir atskatīšanās uz kādu laikposmu, kurā viņa dzeja bieži pakļauta cenzora asajam zīmulim. "Manas grāmatas iznāca epizodiski un sakropļotas, tāpēc galvenokārt nodevos tulkošanai. Īsi sakot, esmu tulkojis nesalīdzināmi vairāk nekā uzrakstījis pats, milu un vērtēju šo nodarbi ļoti augstu un uzskatu, ka daudzējādā ziņā tas ir dzejnieka profesionālītātes mērs."

Par dzeju Leons Briedis bildis: "Dzeja – tas ir prieks. Tas var būt arī skumjš prieks, izmisums, mīlestība, naidis – visas iespējamās jūtas. Neko vairāk savā dzejā negribu pateikt kā pats sevi." Un tieši šie dzejnieka paustie vārdi ir atslēga uz viņa veidoto poēzijas pasauli. Un tieši tas, ka tajā rodams dažādu jūtu un izjūtu gradācijas, kurās nav svešas ikvienam no mums, Leona Brieža dzeja saista, katram atrodot savu dzejoli vai pat atsevišķus pantus, tieši tālab to izvēlas komponists, lai ietvertu dziesmā ("Dāvāja Māriņa", "Atdziedi, dvēsele", "Cielaviņa" u. c. Raimonda Paula un citu komponistu skaņu rakstā), kurā izskan kāds poētisks vēstījums, stāsts vai ziņa, kas uzrunā sirdi. Un cik sirsnīga un mīļa ir dzejas rindās ietvertā mīlestība pret māti ("Māmulīt, mans zilais rudzupuķu zieds...", "Nelaujiet nosirmot mātēm" u. c.).

Rakstā saplūst dzejnieka pagātnes un nesenas tagadnes laiks, iezīmējot arī loku uz nākotni. *Raksts* ir jau tapis, turpmākie dzīpari šajā dzejas audeklā ievīs kādas jaunas noskaņas vai vērojumus.

MĀRIS BRANCIS

Otrā Simtgades filma ceļā pie skatītājiem

Nu jau Latvijas Simtgadi var tikpat kā ar roku aizniegt. Arī jaunākie notikumi tagadit notiek svētku zīmē. Nupat 10. oktobrī Nacionālais Kino centrs saaicināja preses pārstāvjus un iepazīstināja ar otro Simtgades filmu, kas pabeigta un gaida iziešanu uz ekrāniem Latvijā. Pirmā, kā zināms, bija Vaņa Braslas lente "Vectēvs, kas bīstamāks par datoru". Jaunā filma mani kā mākslas vēsturnieku īpaši interesēja. Tā ir veltīta tēlniekam Kārlim Zālem un saucas "Ievainotais jātnieks" (režisore Ilona Brūvere), kas pēc pirmizrādes Rīgā 24. oktobrī būs skatāma arī citās pilsētās.

Filmas centrā ir tieši šis mākslinieks, tā ir pašsaprotama lieta – nākamgad turklāt Kārlim Zālem svinama 130. dzimšanas diena. Viņš ir divu lielu monumentu autors, ar tiem viņš paliks tautas vēsturē uz mūžīgiem laikiem, kamēr vien latvieši tiks pieminēti, tie ir Brāļu kapi un Brīvības piemineklis.

Filmu veidojusi operatore Elina Bandēna, mākslinieks Artis Rutks, komponists Ēriks Ešenvalds, konsultante Ingrīda Burāne, taču pati Ilona Brūvere ir ne tikai režisore, bet arī scenārija autore, producente, montāžas režisore, tāpat vide un kostīmi ir bijuši viņas ziņā. Patiesībā tā ir Ilonas Brūveres autorfilma. To preses konferencē uzsvēra arī Ēriks Ešenvalds, kurš atzinās, ka

Skats no filmas "Ievainotais jātnieks"

režisore ieradusies pie viņa ar ļoti skaidru ideju, kur viņai vajadzīga mūzika un kādu, izvēloties noteiktus fragmentus no viņa kompozīcijām, nācies tikai šur tur kaut ko pielabot.

"Šis ir tas gadījums, kad režisore redz visu attēlu pilnībā – krāsās, skaņās, zemtekstos," komponists apliecināja. Arī mākslas zinātniece Ingrīda Burāne atkārtoja to pašu: Ilona Brūvere ieradusies pie viņas pilnībā sagatavojusies, zinādama, ko vēlas, taču gribēdama tikai gūt savām domām apstiprinājumu.

Viss sacītais apstiprina, ka filma par Kārlī Zāli ir viņas un tikai viņas redzējums, pārējiem bijis vienīgi režisorei jāpiebalso. Ilona Brūvere strādā inscenētās dokumentālās filmas žanrā, tajā dokumenti salejas vienā veselumā ar teatralām epizodēm, pietuvojoties spēlfilmam. Tā tas ir – filmas laikā dokumentāli kadri mijas ar autores uzburtām epizodēm, kurās darbojas ne tikai Kārlis Zāle, bet arī viņa kundze Anna un redzami tādi mākslinieki kā Ludolfs Liberts, Niklāvs Strunke un citi. Turklāt, kā šķiet, inscenētās

epizodes arī tehniski apstrādātas, lai tās saliedētos ar 20. – 30. gados filmētām kino liecībām.

Filma ir par Brīvības pieminekļa tapšanu, taču, kā režisore uzsvē, viņa mēģinājusi parādīt tēlnieku kā cilvēku, kas nav nemaz tik pareizs, bet kā mēs visi – ar savām kļūdām un vājībām. Doma ir lieliska, taču man gan sāk likties, ka mēs pārlietu aizraujamies ar privāto dzīvi, aizmirstot atklāt, kas bija tas Kārlis Zāle, kāpēc viņš radīja tik izcilu darbu kā Brīvības pieminekli. Aizraujoties ar detaļām, sīkumiem, piemirstam galveno – personību. Tas, kā man šķiet, ir mūsdienu lielākais trūkums – aizmirstas būtiskais – gara lielums, individuālitate. Tā nav arī filmā. Imants Strads, kurš tēlo Kārlī Zāli un kurš kā faktūra teicami atbilst tēlnieka vizuālajam tēlam (tāpat kā citi aktieri), ir skaists

un elegants, taču paliek Imants Strads un nekas vairāk.

Lai filmu pietuvinātu mūsdienām, tās beigās ir garas intervijas ar tēlniekiem. Skulptori ir darītāji. Lai cik stipri ir viņu muskuļi un lai cik neatkārtojami ir viņu tēlnieciskie darbi, tie nemēdz izpausties vārdos. Pietika ar Gļeba Panteļejeva precizajiem, lieliski noformulētajiem izteikumiem, pārējie tikai parāda pretējo – viņiem nav nekā īpaša ko teikt.

Un tomēr filma "Ievainotais jātnieks" ir tapusi istā laikā. Mums Simtgades sakarā ir jārunā par lielām lietām un lielām personībām, kā preses konferencē uzsvēra Ingrīda Burāne.

Piebildīšu, ka 17. novembrī gaidāma pirmizrāde Askolda Sauliņa dokumentālajai filmai "Astoņas zvaigznes", kas stāstīs par latviešu strēlniekiem.

ĪSZIŅAS

Latvijā 29. oktobrī (naktī no sestdienas uz svētdienu) **notiks pāreja uz ziemas laiku** – pulkšteņa rādītāji jāpagriež vienu stundu atpakaļ. 2010. gada 26. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.1010 "Par pāreju uz vasaras laiku" nosaka, ka Latvijā atbilstoši 2. joslas laikam pulkšteņa rādītājus pagriež par vienu stundu uz priekšu, bet oktobra pēdējā svētdienā – par 1 stundu atpakaļ.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā no 16. līdz 27. oktobrim notika VI Starptautiskais Latgales grafikas simpozījs, kas pulcēja māksliniekus no Dānijas, Latvijas, Lietuvas, Rumānijas, Šveices, Vācijas, Zviedrijas un Krievijas. Tradicionāli mākslinieki rada grafikas lapas augstspieduma un dobspieduma tehnikās, kas beidzās ar darbu izstādi un papildināja M. Rotko centra grafikas kolekciju.

Liepājas muzeja ekspozīcijā "Liepāja okupāciju režīmos" 19. oktobrī atklāja izstādi "Liepājas garnizons atjaunotajā Latvijā. 1991. – 2017.", kas veltīta Latvijas simtgadei un Latvijas Republikas bruņoto spēku vienību Liepājā – Zemessardzes 4. brigādes, Jūras spēku flotiles, Jūras spēku Mācību centra un Nodrošinājuma pavēlniecības 1. Reģionālā nodrošinājuma centra attīstībai un vēsturei. Izstādē **līdz 30. decembrim** skatāmi formastērpi, ekipējuma priekšmeti, zīmotnes, fotografijas u.c.

Daugavpils novada Lauces pagasta katoļu kapos 21. oktobrī tika pārapbedīti 1919. gadā Latvijas teritorijā 9 kritušie Polijas leģiona I divīzijas karavīri, kuri tika atrasti 2016. – 2017. gada veikto archeoloģisko izrakumu laikā netālu no dzelzceļa līnijas Sanktpēterburga – Varšava, un veikta ekshumācija. Klāt bija Polijas vēstniece Latvijā Eva Dembska, Polijas Kultūras un nacionālā mantojuma ministrijas pārstāvji, Polijas Armijas godasardzes bataljons. Tur jau atrodas vairāku desmitu Polijas leģiona karavīru kopējā apbedījuma vieta, kuri 1919. – 1920. gadā kopā ar Latvijas karaspēku atbrīvoja Latgali no lieliniekiem.

Valkas pilsētas kultūras namā 27. oktobrī plkst. 15 tiks atvērta vēsturnieka Jāņa Tomaševska grāmata "Neatkarības čuksti: Latviešu Pagaidu Nacionālās padomes vēsture". Piedalies arī Ministru prezidents Māris Kučinskis, kurš Valkā ieradīsies oficiālajā darba vizītē. Pētījums chronoloģiski aptver 20. gs. sākumu līdz 1918. gada novembrim, kad uz Latviešu Pagaidu Nacionālās padomes (LPNP) un Demokrātiskā bloka bāzes tika izveidota Tautas padome, kas pasludināja neatkarīgu Latviju. Šogad aprit 100 gadu, kopš Valkā 1917. gada vēlā rudenī sanāca Latviešu Pagaidu Nacionālā padome (LPNP).

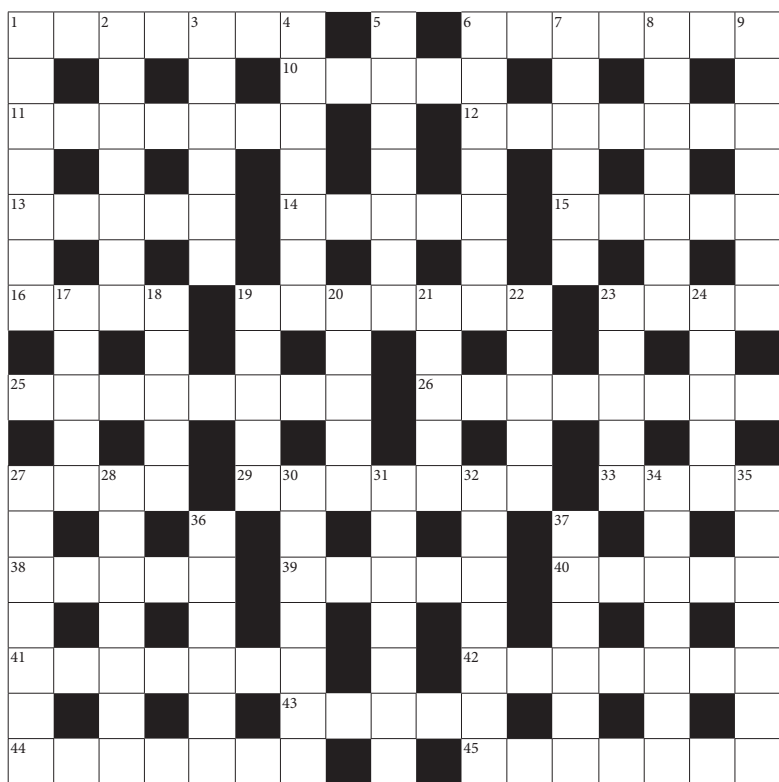
Smiltenes novada muzejā Mēru muižā no 27. oktobra tiks atklāta jauna ekspozīcija "Smiltenes novada medicīnas vēsture", kas balstīta uz vietējo ilggadējo ārstu Ilzes un Jāņa Krūmalu savākot vēsturisko liecību kolekcijas bāzes. Tā ilustrē medicīnas vēsturi un sniedz informāciju arī par muzeja pirmsākumiem, kas rodami 20. gs. 80. gadu beigās, kad Smiltenes poliklinikas telpās tika izveidots medicīnas tēmai veltīts muzejs, par ko Krūmalu ģimene saņēmusi Paula Stradiņa balvu. Būtisks pētnieciskais avots ekspozīcijas izveidei ir bijis Dr. Ilzes Krūmalas un Arņa Viksnas grāmata "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīcas gadsimts" (Rīga, 2003).

Daugavpilī no 23. oktobra Latgales Centrālajā bibliotēkā apskatāma virtuālā izstāde "Latgales Centrālajai bibliotēkai – 80", kas brīvi pieejama ikvienam interneta lietotājam – www.lcb.lv. Tā strukturēta sešos laika posmos, kur katrā akcentēti nozīmīgākie šī perioda notikumi, kas publicēti aizvadīto gadu avīzēs, aprakstīti arhīvu dokumentos un iemūžināti fotografijās.

Īsziņas sagatavoja Valija Berkina

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

zambikas galvaspilsēta. 8. Nobeiguma ainas operās. 9. Sabiedrisko normu pārkāpumi. 17. Kuģa kāpnes. 18. Policists Itālijā. 19. Polijas parlaments. 20. Sermuļu dzimtas dzīvnieks. 21. Sens krievu mūzikas instruments. 22. Uzmetums tēlotājā mākslā. 23. Laiska. 24. Upe Kurzemē. 27. Cilvēks, kas pārvalda runas mākslu. 28. Latviešu gleznotājs (1925 – 1983). 30. Priekšmets ar piedēvētām maģiskām īpašībām. 31. Apdzīvota vieta Limbažu novadā. 32. Kukaiņēdāji augi. 34. Augstskolas vadītājs. 35. Plaši pazīstama. 36. Karaskolas audzēkņi. 37. Apledojums pēc atkušņa.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 39) atrisinājums

Līmeniski. 1. Lācars. 4. Specifisks. 11. Tilersons. 12. Rēzekne. 13. Riet. 14. Kantāte. 17. Ātra. 20. Tusks. 21. Ovids. 23. Iglu. 24. Pupa. 25. Apse. 27. Rakte. 29. Visla. 30. Kāra. 32. Akli. 33. Āzēt. 34. Aldis. 35. Noder. 38. Ķīna. 39. Aktieri. 43. Ērce. 46. Reverss. 47. Dežurants. 48. Testaments. 49. Saites.

Stateniski. 1. Literātūra. 2. Cildens. 3. Rore. 5. Pasēt. 6. Cerēt. 7. Fāze. 8. Sikstulis. 9. Siēnas. 10. Mona... 15. Nova. 16. Ārda. 18. Aspekts. 19. Dievina. 21. Opera. 22. Spēks. 26. Valrieksts. 28. Kazanovas... 31. Alkt. 32. Aile. 36. Darināt. 37. Šķīrot. 40. Kaste. 41. Iedot. 42. Ražo. 44. Urga. 45. Arfa.

Līmeniski. 1. Izcilas spējas kādā nozarē. 6. Pilsēta Somijas dienvidos. 10. Apdzīvota vieta Saldus novadā. 11. Apgaismojuma ierīces. 12. Īpašs baseins notekūdeņu attīrīšanai. 13. Tauta Filipīnās. 14. Izmeklēta sabiedrība. 15. No stieplēm vīta virve. 16. Virieša vārds (novembrī). 19. Liels augēdājs kukainis. 23. Nelidojoši putni Jaunzēlandē. 25. Lūpziņu dzimtas garšaugi. 26. Rožu dzimtas krūms. 27. Latviešu aktieris (1895 – 1973). 29.

Savstarpējās attiecības. 33. Lieli papagaiļi. 38. Sievietes vārds (jūl.). 39. Kažokādas apavi. 40. Korpulenta. 41. Mūzikāls skatuves darbs. 42. Pilsēta Itālijas dienvidos. 43. Neliela ūdenstece. 44. Vāveru dzimtas dzīvnieks. 45. Apdzīvota vieta Krāslavas novadā.

Stateniski. 1. Baltijas valsts galvaspilsēta. 2. Augstāko amatpersonu goda sargi Senajā Romā. 3. Rīgas Kinostudijas mākslas filma. 4. Nelieli jūras zvejas kuģi. 5. Atmata. 6. Kontrolaparāti. 7. Mo-

JAUNUMS!

Brīvās Latvijas dāvanu pasūtīnājumi

Cienijamie, uzticīgie, ilggadējie BL lasītāji!
Droši vien arī Jūsu draugu, radu un paziņu lokā ir cilvēki, kuŗi nepasūtina mūsu avīzi. Dažādu iemeslu pēc – cits saka, ka visu informāciju izlasot tīmeklī, cits – ka nav laika lasīt, vēl cits negrib izdot naudu...

Atjaunojot savu abonementu, Jūs varētu gan piesaistīt mūsu pulkam jaunus lasītājus, kas šobrīd ir ļoti, ļoti svarīgi avīzes pastāvēšanai, gan arī uzdāvināt vērtīgu dāvanu – BL abonementu uz trim mēnešiem diviem cilvēkiem, pats par to nemaksājot neko naudas izteiksmē.

Pasūtīniet avīzi – drukātā vai digitālā formā – diviem jūsu izraudzītiem cilvēkiem, un BL samaksās visus izdevumus.

Vai nav lieliska dāvana?
Un atgādinājums draugiem par to, ka Jūs par viņiem domājat.

BL pienāks Jūsu draugu mājās, ja aizpildīsiet šo kuponu un kopā ar savu abonementa pagarinājumu atsūtiet uz Rīgas redakciju Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, Latvija e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv tālrunis uzziņām +371 67326761

Lūdzu, nosūtīt BL dāvanas abonementu

1.

Saņēmēja vārds, uzvārds

Adrese

Sūtītāja vārds, uzvārds

2.

Saņēmēja vārds, uzvārds

Adrese

Sūtītāja vārds, uzvārds

Viena gada abonementa cena, pasūtīnot avīzi **Latvijā**, – 55 eiro.
Samaksa jāveic, naudu ieskaitot SEB bankā, konta nr. LV80UNLA0050016243516 ar norādi "BL abonements".

Pasūtīnāt BL varat arī Rīgas redakcijā
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv vai mūsu mājaslapā
www.brivalatvija.lv/abone-interneta

**Lielbritānijā – 145 GBP, Zviedrijā – 1550 SEK,
Vācijā un citur Eiropā – 155 eiro**

BL MAN PAŠAM

Lūdzu, piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz _____ mēnešiem) pēc šādas adrese:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

Esī mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā
BRĪVĀ LATVIJA
iesniedz ērti
no sava datora

307_{LV}

Latvijas simtgades ieskaņu koncerts

*Nāc līdzās! jauniešu koris /Rīga/
un solisti*

4. novembrī, 19:30
St. Sepulchre's baznīcā
St. Sepulchre Without Newgate Church,
Holborn Viaduct, London. EC1A 2DQ

5. novembrī, 15:00
"Straumēnos"
2017 Catthorpe Manor, Lilbourne
Lane, Catthorpe, Leicestershire,
LE17 6DF

leeja pret labprātīgiem ziedojumiem
Rīko Daugavas Vanagu Fonds

MEKLĒJIET MŪSU KONTUS:

www.facebook.com/brivalatvija
[www.twitter.com @briva_latvija](http://www.twitter.com/@briva_latvija)

SĒRAS

Mūžībā aizgājis

JĀNIS ARVĪDS PIKĒLIS

Dzimis 1927. gada 6. maijā Dunikā, Latvijā,
miris 2017. gada 14. oktobrī Birmingemā, Anglijā

Pēc viņa sēro

radi Latvijā - Lonija, Sanita un Inga ar ģimeni

PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latvijai.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs pašī?!?

Skatiet – www.nekropole.info!

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija – Ģertrūdes iela 27, Rīga,
LV-1011 (Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)

Tālrunis: +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tālrunis: 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:
07788790952, e-pasts: terezebogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Liel-britānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratore +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3,50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 600.

Komerālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 sejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,

Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvija

Iespiests: SIA EŅEKO, Rīga

SPORTS

SPORTS

SPORTS

OSTAPENKO ATZĪTA PAR
GADA PROGRESĒJUŠĀKO
TENISISTI

Latvijas tenisiste Jeļena Ostapenko Sieviešu Tenisa asociācijas (WTA) apbalvošanas ceremonijā tika atzīta par 2017. gada progresējošāko tenisisti. Aizvadītās sezonas laikā Ostapenko WTA rangā savu pozīciju uzlaboja par 37 vietām, pakāpjoties no 44. līdz septītajai pozīcijai. Viņa sensacionāli triumfēja Frech Open turnīrā, lai arī nebija starp izsētajām tenisistēm.

Ostapenko aizvadītajā sezonā uzvarēja arī Seulas WTA International serijas turnīrā. Vēl tikai septiņas tenisistes spēja uzvarēt vismaz divos turnīros. Tāpat Latvijas tenisa spēlētāja 26 reizes aizvadīja trīs setu spēles, no tiem uzvarot 19, kas bija labākais rezultāts tūrē. Ostapenko kvalificējās WTA sezonas nobeiguma turnīram. Izložē tika noskaidrotas Aļonas pretinieces. Ostapenko tika ielozēta baltajā apakšgrupā, kurā sacentīsies ar spānieti Garvīni Mugurusu, čehieti Karolinu Pliškovu un amerikānieti Venusu Viljamsu. Savukārt sarkanajā grupā spēlēs rumāniete Simona Halepa, ukrainiete Jeļina Svitoļina, dāniete Karolīna Vožņacki un frančuiziete Karoline Garsija. Līdz šim

Ostapenko pret savām gaidāmajām pretiniecēm nav veicies pārāk labi. Ostapenko abās tikšanās reizēs zaudējusi Pliškovai, vienīgajā tikšanās reizē piekāpusies arī Viljamsai, bet ar Mugurusu Latvijas tenisiste tikusies trīs reizes, uzvarot vienā spēlē.

WTA sezonas nobeiguma turnīrs sākas 22. oktobrī un risināsies līdz 29. oktobrim. No katras grupas divas labākās tenisistes iekļūs pusfinālā, bet pēc tam finālā tiks noskaidrota uzvarētāja.

Ostapenko Singapūrā pirmajā spēlē ar 3:6, 4:6 zaudēja ranga vicelīderi Mugurusai no Spānijas. Pēc spēles Aļona sacīja, ka ar savu sniegumu nav apmierināta: "Pieļāvu pārāk daudz nepiespiesto kļūdu un nevarēju isti pierast pie laukuma un sajūst savu spēli."

DAIĻSLIDOŠANA

Krievijā notika Grand Prix sezonas pirmā posma sacensības, kur vīriešu konkurencē startēja 12 daiļslidotāji. Latvijas pārstāvis Deniss Vasiļevs Maskavā ierindojās astotajā vietā. Vasiļevs rezultātu tabulā bija pēdējais, kurš ieguva punktu seriāla kopvērtējumā.

Vasiļevs sacensības pabeidza ar 227,53 punktiem, tostarp 12 dalībnieku konkurencē sasniedza deviņo rezultātu izvēles programā (145,09 p.).

EIROPAS JUNIORU
MEISTARSACĪKSTĒS –
TRĪS MEDAĻAS

Notikušas Eiropas junioru meistarsacīkstes svarcelšanā, kurā Latvijas pārstāvjiem bija izcili rezultāti. **Rebeka Kocha** neatstāja konkurentēm cerības uz panākumu un ļoti pārliecinoši trešo gadu pēc kārtas triumfēja U-20 vecuma grupā. startējot svara kategorijā līdz 58 kilogramiem. Raušanā Kocha pacēla 98 kilogramus, bet grūšanā tika galā ar 115 kilogramiem, kas summā deva 213 kilogramus. Kochai rezultātīvi bija pirmie pieci mēģinājumi, bet no sestā viņa atteicās.

Sacensībās otro vietu ar 187 (82+105) kilogramiem ieguva turciete Ajšegila Čakina, bet trešā ar 177 (77+100) kilogramiem palika Olha Pikaša no Ukrainas. Raušanā Latvijas smagatlēte sacensībās iesaistījās vien no 90 kilogramiem, kamēr tuvākā konkurente sacensības jau bija beiguši ar 82 kilogramiem, bet raušanu sāka no 111 kilogramiem, kamēr Čakina brīdi vēlāk centās tikt galā ar 112 kilogramiem.

Kocha par Eiropas U-20 čempioni kļuvis trešo gadu pēc kārtas. Pērn viņa summā pacēla 204 kilogramus. Vēl Eiropas U-20 meistarsacīkstēs viņa 2014. gadā tika pie sudraba, bet 2013. gadā – pie bronzas. Kochai ir daudz medaļu jaunatnes un junioru vecumā, tomēr šogad viņa otro reizi tika pie godalgas arī Eiropas meistarsacīkstēs pieaugušajiem,

kur aprīlī izcīnīja sudrabu, pievienojot to pērn gūtajai bronzai. Tāpat viņa pērn bija ceturta Rio-dežaneiro Olimpiskajās spēlēs.

Latvijas talantīgais svarcēlājs **Ritvars Sucharevs** triumfēja Albānijā notiekošajās Eiropas junioru meistarsacīkstēs U-20 vecuma grupā, pievienojot zeltu iepriekšējos divos gados izcīnītajam sudraba godalgām.

Startējot svara kategorijā līdz 77 kilogramiem, Sucharevs summā pacēla 333 kilogramus, izcīnot mazo zeltu raušanā, bet grūšanā paliekot otrs. Raušanā 18 gadus vecais Latvijas pārstāvis bija veiksmīgs visos trijos gājienos, kušos pacēla attiecīgi 146, 151 un 154 kilogramus, tuvāko konkurentu apsteidzot par sešiem kilogramiem. Grūšanā viņa rezultāts – 179 kg.

Latvijas svarcēlājs **Vadims Koževņikovs** Albānijā izcīnīja bronzas godalgu Eiropas U-23 meistarsacīkstēs. Latvijas pārstāvis pie bronzas tika sacensībās svara kategorijā līdz 94 kilogramiem.

Summā Koževņikovs pacēla 339 (145+194) kilogramus, bet par čempionu ar 359 kilogramiem kļuva Karušs Gukasjans no Armēnijas. Savukārt sudraba medaļu ar summā paceltajiem 357 kilogramiem ieguva krievs Georgijs Kupcovs.

Junioriem svarā līdz 69 kilogramiem **Artjoms Griščenko** izcīnīja 12. vietu. Raušanā viņš pacēla 119 kilogramus, kas bija 12. rezultāts, bet grūšanā Latvijas svarcēlājam bija pa spēkam 140 kilogrami, kas šajā vingrinājumā deva 15. vietu. Summā Griščenko ar 259 kilogramiem ieņēma 12. vietu, bet par čempionu ar 302 kilogramiem tika kronēts itālis Mirko Dzanni.

LATIŠEVA-ČUDARE
IEVĒLĒTA EIROPAS
OLIMPISKĀS KOMITEJAS
ATLĒTU KOMISIJĀ

Monako tika ievēlēta jaunā atlētu komisija 2017. – 2021. gadam. No 18 kandidātiem tika izvēlēti seši vasaras sporta veidu pārstāvji un divi – ziemas. Divu dienu garumā katram no viņiem bija jāapliecina sava lietderība šajā komisijā. Nobeigumā par komisijas vadītāju tika ievēlēts titulētais Igaunijas diska metējs Gerds Kanteris, un par vienu no komisijas locekļiem tika iebalsota latviete Latiševa-Čudare.

Šogad Latiševa-Čudare uzvarēja Eiropas U-23 meistarsacīkstēs 400 metru distancē, bet pasaules meistarsacīkstēs bija ātrākā no Eiropas skrējējām, ierindojoties 12. vietā. Savukārt pasaules Universiādā viņa izcīnīja sudrabu 200 metru skrējienā.

DAŽOS VĀRDOS

• Starptautiskā Šacha federācija (FIDE) piešķirusi lielmeistara titulu Latvijas šachistam **Ņikitam Meškovam**. Viņš ir divpadsmitais šachists Latvijā, kušam piešķirts šis tituls. Līdz ar to Latvija iekļuvusi pasaules pirmajā desmitniekā pēc lielmeistaru skaita attiecībā pret iedzīvotāju skaitu.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evaņģēliskās draudzes Reformācijas svētku dievkalpojums otrdien, **31. oktobrī**, plkst. 13 Sv. Pēterā baznīcā Rīgā, Skārņu ielā 19.

ANGLIJA

VALSTS SVĒTKI STRAUMĒNOS svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15. Tautiešus uzrunās Viesturs Kairišs, pazīstamais latviešu kino, teātra un operas režisors. Piedalās *Straumēnu* koris un *Straumēnu* skolas dejojāji.

Daugavas Vanagu fonda Londonas namā, 72 *Queensborough Terrace*, W2 3SH, London, **3. novembrī** plkst. 19 rādīs Ivara Zviedra un Ineses Kļavas filmu "Dokumentālists". Pēc izrādes Q&A ar autoriem. Ieeja par ziedojumiem.

DVF Londonas nodaļas Vanadzū kopa aicina uz filmas "Ezera sonāte" demonstrēšanu sestdien, **4. novembrī**, plkst. 16 DVF nama kluba telpās, 72 *Queensborough Terrace*, London, W2 3SH. Ieeja par ziedojumiem. Visi tiek mīļi gaidīti!

DIEVKALPOJUMI
ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 *Great Horton Rd*, Bradford, BD7 1AA, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 11 dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančesterā, *Martin Luther Kirche*, 9 *Park Road*, Stretford, M32 8FE, svētdien, **12. novembrī**, plkst. 13.30 dievkalpojums.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Lesterā, *St. Ursula's Chapel*, *Wyggestons*, 160 *Hinckley Road*, Leicester, LE3 0UX, sestdien, **4. novembrī**, plkst. 14 dievkalpojums.

Straumēnos, Zviedru zālē, *Catthorpe Manor*, *Libourne Road*, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF, svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15 Valsts svētku svētkbrīdis.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Mansfildā *St. Peter's and St. Paul's Church*, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **4. novembrī**, plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, *Chapel of St. Mary on the Bridge*, Derby, DE1 3AT, svētdien, **5. novembrī**, plkst. 12 dievkalpojums.

Notinghamā svētdien, **5. novembrī**, plkst. 15 dievkalpojums **NENOTIKS**.

ZVIEDRIJA

DIEVKALPOJUMI

UPSALAS ev. lut. draudzes Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums sestdien, **4. novembrī**, plkst. 11 Vindhemas baznīcā (*Vindhems kyrka*, *Vindhemsgatan* 9, Upsalā). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde. Visi mīļi gaidīti!

STOKHOLMAS ev. lut. draudzes Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums sestdien, **4. novembrī**, plkst. 13 Somu baznīcā (*Finska kyrkan*, *Slottsbacken* 2B-C, *Gamla Stan*, Stockholm). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde, pie ērģelēm Rūta Baumgarte. Dievkalpojumu kuplinās Daiga Kivleniece kopā ar mūzikantiem. Pēc dievkalpojuma draudzes namā kafijas galds. Visi mīļi gaidīti!

GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, **12. novembrī**, plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka*, *Haga Östergata* 30, Gēteborgā). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Zilgme Eglīte, pie ērģelēm *Peter Wågsjö*. Dievkal-

pojumu kuplinās kokles un dziesmas. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes telpās. Visi mīļi gaidīti!

STOKHOLMAS Ekumeniskais Latvijas valsts svētku dievkalpojums sestdien, **18. novembrī**, plkst. 14 Ādolfā Fredrika baznīcā (*Adolf Fredriks kyrka*, *Holländargatan/Sveavägen*, Stockholm). Dievkalpojumā piedalās mācītāji Ieva Graufelde, Dr. Normunds Kamergrauzis un priesteris Andris Priede. Pie ērģelēm *Gundega Novotny*. Dievkalpojumu kuplinās skolēni no Stokholmas latviešu skolas un Stokholmas latviešu koris. Visi mīļi gaidīti!

ĒSKILSTŪNAS ev. lut. draudzes Latvijas valsts svētku dievkalpojums svētdien, **19. novembrī**, plkst. 15 Svētā Andreas baznīcā (*Sankt Andreas kyrka*, *Vasavägen* 42, *Eskilstunā*). Mācītāja Zilgme Eglīte, pie ērģelēm *Viola Rosenquist*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība pie kafijas galda.

VĀCIJA

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr.* 54, **29. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo

diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Esslingenā, Dienvidus baznīcā, *Suedkirche*, *Spitalsteige* 3, Reformācijas dienas priekšvakarā pirmdien, **30. oktobrī**, plkst. 19 Tematisks sarunu vakars **MĀRTIŅŠ LUTERS – TOREIZ UN TAGAD**. Īsas skices par renesanses laikmetu, cilvēku un reformatoru Mārtiņu Luteru, viņa kontaktu ar Latviju, viņa izraisītām pārmaiņām toreiz un tagad. Pa starpu pārrunas, Lutera dziesmas, "Zini un mini", tēja/kafija. Rita Ciemeļa, Dmitrijs Hotčenko, māc. Elmārs E. Rozītis.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig*, *Bismarck* un *Wredestrasse* krustojumā, svētdien, **12. novembrī**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr.* 54, **12. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str.* 59, **19. novembrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.